

Občina Ivančna Gorica
Sokolska 8
1295 Ivančna Gorica
T 01 781 21 00

Klasje

Prijetno domače. Občina Ivančna Gorica

Aktualno dogajanje v občini.
Vabljeni na internetne strani:
www.ivancna-gorica.si

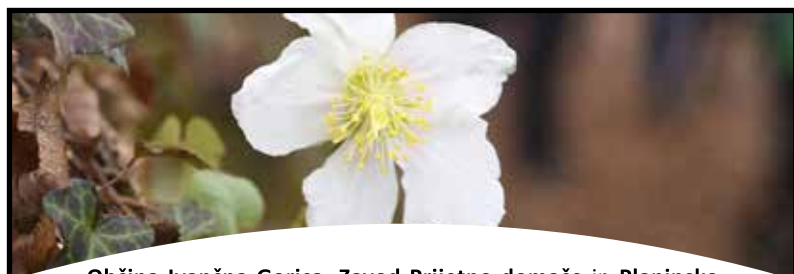
Poklon naši kulturi

Spoštovane bralke in bralci. Tudi tokrat je naše razmišljanje namenjeno kulturi in minulemu mesecu, ki je nekako razpet med dvema velikanoma slovenske kulture, Prešernom in Jurčičem.

Pogosto ugotavljamo, da to, kar pomeni Prešeren za slovensko poezijo, to pomeni pisatelj Jurčič za slovensko pripovedništvo. Jurčičeve literarne veličine se zavedajo tudi številni Slovenci, tudi tisti, ki leto za letom prihajajo na Jurčičevo pot, da obišejo kraje, iz katerih je svoj literarni navdih črpal tudi pisatelj Jurčič. Naš slavni rojak se je v slovenski zgodovini zapisal tudi kot publicist, novinar in urednik Slovenskega naroda. Bil je torej močno vpet v družbeno življenje svojega časa in samo sprašujemo se lahko, kaj bi nam v svojem ustvarjalnem opusu še zapustil, če ne bi tako zgodaj umrl.

Poklonimo se torej svojemu rojaku. Lahko obišeemo Jurčičevo pot, ali pa preberemo katero izmed njegovih del. Tisti, ki se boste pridružili letošnjemu pohodu, pa se boste lahko seznanili še z drugimi mejniki zgodovine knjige na Slovenskem.

Matej Šteh, urednik

Občina Ivančna Gorica, Zavod Prijetno domače in Planinsko društvo Polž skupaj z krajevnimi skupnostmi, domačimi društvi in zvezami društev vabimo na

27. Pohod po Jurčičevi poti Sobota, 7. marec 2020

Začetek pohoda med 7. in 10. uro,
v starem mestnem jedru Višnje Gore.

Pohodnikom je Jurčičeva pot na voljo v krajši in daljši različici. Krajša pot pohodnike pelje od Višnje Gore neposredno na Muljavo, daljša pa se v vasi Oslica odcepi in pelje pohodnike najprej na Krko in nato na cilj na Muljavi.

Letošnja tema pohoda je »POTI KNJIGE«

Pohodniki bodo med potjo spoznavali zgodovino slovenske knjige.

Zaključna prireditev

Jurčičeva domačija na Muljavi:

- ob 10. uri • Glasbena šola Bučar in Orkester harmonikarjev Bučar
- Godba Stična
- Kulturno društvo Josipa Jurčiča Muljava
- Kulturno društvo Kresnička

- ob 11.30 uri • Slavnostni nagovor mag. MARKO REPNIK
direktor Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti

- ob 12. uri • Skupina ČUKI

Spremljevalni program

v sodelovanju s Knjižnico Ivančna Gorica:

- Literarni projekt: Poti knjige
- Literarni junaki
- Pripovedovanje Jurčičevih zgodb v Krjavljevi koči

str. 2

Slovenski kulturni praznik smo počastili v Zagradcu

str. 16

Kulturni praznik na OŠ Stična s podelitvijo šolskih Prešernovih nagrad

Sibox d.o.o., Ul. Čankarjeve Brigade 38, 1295 Ivančna Gorica

PRODAJA PELETOV

ODLIČNO RAZMERJE MED CENO IN KVALITETO
KRATKI DOBAVNI ROKI

041 370 370 www.prodajapeletov.si

ARMEX

ČISTILNE NAPRAVE / UPORABA DEŽEVNICE
PONIKOVALNICE / LOVILCI OLJ IN MAŠČOB

Enostavno na 12 obrokov

SVETOVANJE, PRODAJA IN SERVIS
RAČUNALNIŠKE OPREME

LamaS Since 1989

Sokolska ulica 5
1295 Ivančna Gorica
T: 01/7869-040, 051/612-923
www.lamas.si

AVTOUSLUGE
DRATA

Drata d.o.o.
Velike Češnjice 19a
1296 Sentiid pri Stični
T: 041 650 203

[f Drata Doo](https://www.facebook.com/DrataDoo)

Županova beseda

Čeprav se že bližamo koledarskemu koncu zime, ugotavljamo, da prave zime pravzaprav nismo doživeli. Snega je bilo le za vzorec, kar je lahko dobra in tudi slaba novica. Za občinski proračun je to dobra novica, saj smo na ta način prihranili nekaj sredstev, ki jih bomo lahko porabili za letno vzdrževanje cest in investicije. Za ravnovesje v naravi pa je to gotovo slabo, saj se narava praktično ni odpočila in ustrezno pripravila na pomlad in poletje. A vreme je nepredvidljivo in upajmo, da zima zob ne pokaže naknadno. S pomladjo se bodo začela tudi razna kmečka opravila, za naše kmete bo nastopil pomemben čas setve.

Tudi v občinskih delovnih krogih se pripravljamo na novo setev. V teh dneh smo zaključili obiske na sejah svetov krajevnih skupnosti, ki sva jih obiskala s podžupanom in nekaterimi sodelavci iz občinske uprave. Na razširjeni sestanku svetov KS so bili povabljeni tudi občinski svetniki, predstavniki društev in nekateri drugi aktivni krajanji. Seznanili smo se s preteklim delom in načrti in pričakovanji posameznih krajevnih skupnosti. Hkrati pa smo tudi mi poročali o dosedanjem delu ter o načrtovanih projektih v naslednjih treh letih. Prav načrtovanje je bil glavni razlog naših obiskov, saj bodo ugotovitve in sklepi iz teh sej osnova na podlagi katere bomo oblikovali naše prihodnje finančne in delovne načrte. V zadnjem času je na državni ravni veliko govora o participativnih proračunih, ki naj bi jih sooblikovali tudi občani. Občine se tega lotevajo na različne načine, mi pa smo se odločili za najbolj logično pot in se posvetovali s tistimi, ki so najbolj pristojni in največ vedo o potrebah in pričakovanjih vsakega kraja v naši občini posebej. Na podlagi dogovorjenega nas zdaj najprej čaka priprava rebalansa proračuna za leto 2020, nato pa seveda tudi načrtovanje proračuna za prihodnji dve leti, ko bo zaključen aktualni mandat vseh na zadnjih lokalnih volitvah izvoljenih ljudi na krajevni in občinski ravni. Zavedati pa se je treba, da je sredstev na voljo mnogo manj kot je potreb in želja. A z dobrim načrtovanjem lahko dosežemo enakomeren razvoj vseh delov naše občine.

Da bomo kos številnim izzivom in seveda tudi izvajanju številnih zakonskih nalog, smo se v zadnjih mesecih v občinski upravi tudi kadrovsko okrepili in moja odgovornost kot predstojnika občine je, da bo to prineslo pričakovane rezultate in ne samo kopičenje javne uprave. Zato velike napore vlagamo tudi v pridobivanje dodatnih finančnih sredstev za investicije in za njihovo izvedbo, pri čemer je nujen tudi sposoben in strokoven kader.

Kljub obdobju načrtovanja pa so v teku tudi že nekatere investicije. Proti koncu gre obnova in opremljanje šentviške kulturne dvorane. Objekt, ki ima dolgo zgodovino, bo tako popolnoma prenovljen in bo omogočal nadaljnji razvoj kulture in krajevnega dogajanja v Šentvidu pri Stični.

Tokrat ne morem mimo aktualnega političnega dogajanja v Sloveniji. Upam, da bo z novo vlado vsaj za nekaj časa konec stalnega pregovarjanja glede financiranja nalog, ki jih je država prenesla na občine, in da bomo končno lahko storili tudi konkretne korake v smeri skrbi za mlajšo in starejšo generacijo.

In z mesecem marcem je tudi letos nastopil čas tradicionalnega pohoda po Jurčičevi poti. Žal so priprave letos potekale tudi v znamenju skrbi in pazljivosti zaradi pojava novega koronavirusa, a veseli nas, da višja sila ne bo preprečila naših načrtov. Pisatelju Jurčiču se bomo torej tudi letos z nekaj tisoč Slovenkami in Slovenci poklonili in zahvalili za vse, kar je storil za slovenski narod. Letošnja tema in spremljevalni program pohoda bo nekaj posebnega, spoznavali se boste namreč lahko z zgodovino knjige na Slovenskem. Vabljeni, da se nam pridružite. Kljub napovedanemu slabemu vremenu lahko pokažemo svojo zavednost in ponos na slavnega rojaka.

Dušan Strnad, župan

»Beseda – od nekdanj do zmeraj«

Slovenski kulturni praznik smo počastili v Zagradcu

Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, smo letos v občini Ivančna Gorica počastili z osrednjo prireditvijo v dvorani Kulturnega doma Zagradec. Prireditev pod geslom Beseda – od nekdanj do zmeraj je bila oblikovana v soorganizaciji Kulturnega društva Zagradec, Občine Ivančna Gorica in Zveze kulturnih društev občine Ivančna Gorica.

Preplet pesmi, misli in spominov na našega največjega pesnika Franceta Prešerna, je obogatil osrednji gost Željko Kozinc, s podrobnejšo predstavitevijo knjige Lepote in vrednote treh dolin. Kulturni program so oblikovali zagraški kulturniki: Otroški pevski zbor Zagradec, Mešani pevski zbor Zagradec in Tamburaška skupina Zagradec, literarne utrinke pa so delili člani Gledališke skupine Zagradec in recitatorji iz Podružnične šole Zagradec.

V pozdravnem nagovoru je v dvorani zagraškega kulturnega doma župan Dušan Strnad izrazil zadovoljstvo, da smo ravno zaradi kulture in takšnih ljudi, kot je bil Prešeren, ohranili svojo besedo in kulturo ter s tem tudi narod. »Tudi v Ivančni Gorici smo lahko ponosni na vse tiste izjemne posameznike in institucije, ki sooblikujejo kulturno podobo naše občine.« Ob prazniku se je zahvalil številnim kulturnim društvom, kulturnim delavcem, šolam ter knjižnici, ki pripomorejo in skrbijo, da kultura v naših krajih še kako živi.

kraške jame in čudovite razglede. »Če se postavimo na Obolno, Gradišče nad Višnjo Goro, Gradišče nad Stično ali Korinjski hrib vidimo slovensko deželo v malem in nekaj kar združuje vse njeno lepoto. To je eden najlepših delov naše domov-

ljudstva, srce duha, kulture in izročil zgodovine. Vraščeno je tudi v kulturno jedro Slovencev, ki se imenuje Prešeren. Ta veliki mož, nacionalni svetnik, nam iz svojega daljnega, samotnega in nesrečnega življenja v našo današnjo duhovno hišo pošilja svojo Zdravljico, da nam »srce razjasni, in oko«. Da končno dosežemo tisto, kar sporoča v njeni tretji kitici: »Edinost, sreča, sprava nazaj naj k nam se vrnejo ...«

Po prireditvi je v stavbi nekdanje stare šole, kjer je urejena galerija Meduzza, potekal ogled razstave z naslovom Kamen v objemu vode. Očesu so bili na ogled uporabni umetniški izdelki iz kamna, katerih avtor je domačin Primož Erjavec in fotografska razstava udeležencev fotografsko-računalniškega krožka Univerze za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica. Da pa je vsebina dobila svojo težo, so bili v razmislek pripravljeni haikuji avtorja Matjaža Marinčka.

Za prijetno druženje ob prigrizku so ob zaključku poskrbeli člani Turističnega društva Zagradec in člani ce Aktiva podeželskih žena Lisičke.

Gašper Stopar

V nadaljevanju je osrednji gost ob prazniku, Željko Kozinc, pisatelj, pesnik, dramatik, scenarist, novinar podrobneje predstavil 10. knjigo Domoznanske zbirke občin Ivančna Gorica, Dobrepolje in Grosuplje Lepote in vrednote treh dolin. Knjiga je izdala Mestna knjižnica Grosuplje pred koncem minulega leta, v njej pa je avtor na zanimiv način popisal naravne, kulturne in druge znamenitosti treh občin nekdanje skupne občine Grosuplje. V pogovoru se je še posebej osredotočil na občino Ivančna Gorica, saj po njegovem mnenju ponuja največ zanimivosti, ki privlačijo popotniško srce. Poleg izjemne kulturne dediščine je po besedah avtorja občina Ivančna Gorica vir izjemnih naravnih zakladov. Popotniku ponuja slapove,

ne,« je med drugim povedal Kozinc ter zbranimi delil voščilo ob prazniku: »Na ozemlju občine že dolga stoletja utripa zatišno srce našega

Kolofon

Klasje - Glasilo prebivalcev občine Ivančna Gorica; **Ustanovitelj časopisa:** Občinski svet Občine Ivančna Gorica; **Sedež uredništva:** Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, telefon: 781 21 30, faks: 781 21 31, e-pošta: klasje.casopis@siol.net, spletna stran: www.klasje.net; **Uredniški odbor:** Matej Šteh - glavni in odgovorni urednik, Simon Bregar, Magdalena Butkovič, Irena Goršič, Leon Mirtič, Franc Fritz Murgelj, Dušan Štepec; **Lektoriranje:** Mateja D. Murgelj; **Oblikovna zasnova:** Robert Kuhar; **Priprava za tisk:** AMSET, d. o. o.; **Tisk:** Delo Časopisno založniško podjetje d.o.o., Časopis KLASJE izhaja v 6.500 izvodih mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Prispevke za naslednjo številko sprejemamo do 27. marca.

Kako smo pripravljeni na nevarnost koronavirusa v naši občini?

Aktualne razmere povezane s širitvijo novega koronavirusa spremljajo tudi odgovorne službe v občini Ivančna Gorica. Tako Zdravstveni dom Ivančna Gorica, kot štab civilne zaščite so v nenehnem stiku z nacionalnimi organizacijami in službami, ki koordinirajo ravnanje v primeru širitve virusa in ukrepanja v primeru suma okužbe.

Na sestanku 3. marca, so se o pripravljenosti in predvidenih ukrepih seznanili tudi župan Dušan Strnad, poveljnik štaba Civilne zaščite Jože Kozinc in predsednik Gasilske zveze Ivančna Gorica Jure Strmole, ki jih je pripravil Zdravstveni dom Ivančna Gorica. Po besedah direktorja Janeza Zupančiča je osebje vse skozi v navezi z službami Nacionalnega inštituta za javno zdravje in ostalimi zdravstvenimi ustanovami, pripravili pa so tudi načrt ravnanja v primeru obravnave okuženih oseb.

Zdravstveni dom Ivančna Gorica je pripravil tudi potrebna navodila za javnost, ki jih objavljamo tudi v Klasju.

Matej Šteh

ZD Ivančna Gorica

RAVNANJE OB SUMU NA OKUŽBO S KORONAVIRUSOM

Če imate vi ali vaš otrok vročino $\geq 38^{\circ}\text{C}$ IN znake akutne okužbe dihal (smrkanje, kašljanje) IN je v 14 -ih dneh pred začetkom bolezni bival na Kitajskem (vključno Hongkong in Macao), v Južni Koreji, Iranu ali v italijanskih provincah Lombardija, Veneto, Piedmont ali Emilia Romagna ALI bil v tesnem stiku z osebo, ki ima potrjeno okužbo z novim koronavirusom :

1. OSTANITE DOMA, IZOGIBAJTE SE STIKOM Z DRUGIMI LJUDMI
2. PO TELEFONU SE POSVETUJTE S SVOJIM IZBRANIM ZDRAVNIKOM / PEDIATROM; Zdravstveni dom Ivančna Gorica tel. št 01 781 90 00 v času od 6.30 – 19.30; od 19.30 – 6.30; sobota od 14.00 do ponedeljka do 6.30 tel. št. 031 656 000), kjer boste prejeli vsa nadaljnja navodila.
3. ZDRAVNIK BO POTRDIL ALI OVRGEL SUM NA OKUŽBO. ČE BO SUM UPRAVIČEN, vas bo zdravnik napotil v zdravstveno ustanovo v Ljubljano (vstopno točko za odvzem brisa)
4. Do te zdravstvene ustanove SE PELJITE Z OSEBNIM AVTOMOBILOM in NE Z JAVNIM PREVOZOM. KAŠLJAJTE V ROBEC ALI ROKAV. UMIVAJTE SI ROKE Z VODO IN MILOM.
5. ZDRAVNIK, KI VAM BO ODVZEL BRIS, BO GLEDE NA VAŠE ZDRAVSTVENO STANJE OCENIL, KJE BOSTE POČAKALI DO REZULTATA TESTA.
6. PO PREJEMU REZULTATA vas bo zdravnik obvestil o nadaljnjih ukrepih.

V primeru, da vseeno PRIDETE V ZDRAVSTVENI DOM in SUMITE DA STE OKUŽENI Z KORONAVIRUSOM:

1. SI NA INFORMACIJAH NADENITE KIRURŠKO MASKO
2. INFORMATORJA OPOZORITE, DA POTREBUJETE PREGLED V IZOLIRNEM PRISOTORU (on vas bo napotil v prostor za izolacijo, kjer vas bo pregledal zdravnik in vam dal nadaljnja navodila)

Pri preprečevanju okužb z virusom SARS-CoV-2 je priporočljivo upoštevati vsakodnevne preventivne ukrepe:

1. Izogibajte se tesnim stikom z ljudmi, ki kažejo znake nalezljive bolezni
2. Ne dotikajte se oči, nosu in ust.
3. V primeru da zbolite, ostanite doma.
4. Upoštevajte pravila higiene kašlja (kašljajte v rokav ali robec).
5. Redno si umivajte roke z vodo in milom
6. Izogibajte se zaprtih prostorov v katerem se zadržuje veliko število ljudi. Poskrbite za redno zračenje zaprtih prostorov.

Zdravljenje okužbe z novim koronavirusom pri otrocih:

Pri okužbi z novim koronavirusom ZDRAVIMO LE SIMPTOME BOLEZNI:

1. Znižujete telesno temperaturo z antipiretiki (Calpol sirup, Daleron sirup, Paracetamol svečke - dostopno v lekarni v prosti prodaji).
2. Otrok na pije dovolj tekočine.
3. Otrok naj počiva.
4. Po potrebi se po telefonu posvetujte z zdravstvenim osebjem (vir: NIJZ)

Zdravstveni dom Ivančna Gorica

Občinska turistična zveza
Ivančna Gorica

Operacija Razvoj in vzpostavitev sistema trženja enostavnih in integralnih turističnih produktov

0 operaciji Razvoj in vzpostavitev sistema in trženja enostavnih in integralnih turističnih produktov

Na prvem javnem pozivu za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju LAS STIK V LETU 2018 – ESRR je bila potrjena tudi operacija z naslovom Razvoj in vzpostavitev sistema in trženja enostavnih in integralnih turističnih produktov (krajše: RAST), ki jo je prijavil Zavod Prijetno domače.

Sodelujoči

Prijavitelj: Zavod Prijetno domače
Partnerja: Ecetera, družba za integrirane tržne komunikacije, d. o. o. in Občinska turistična zveza Ivančna Gorica
Trajanje operacije: Operacija bo trajala 21 mesecev in bo izvedena v treh fazah.

Povzetek operacije

Glavni poudarek projekta je ustvarjanje priložnosti za razvoj inovativnih integralnih turističnih produktov ter razvoj subjektov turističnega

gospodarstva in posledično možnost za ustvarjanje novih delovnih mest znotraj sektorja. Sistem izobraževalnih delavnic je zastavljen z namenom, da spodbudi inovativno razmišljanje in ideje ter privede do povezovanja znotraj sektorja. Pričakovani rezultat operacije so inovativni, integrirani turistični produkti, primerni za trženje doma in v tujini. Vključevanje širšega spektra turističnih ponudnikov, ki poleg gostinskih ponudnikov in posameznih atrakcij, vključuje tudi kmečka gospodarstva, rokodelce in mojstre domače obrti, zagotavlja povezovanje znotraj sektorja in skupno promocijo.

Glavne dejavnosti

Prva faza projekta je namenjena temeljiti analizi obstoječega stanja na področju turizma, proučitvi obstoječe ponudbe in odkrivanja prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti pri nadaljnjem razvija-

nju turistične ponudbe. Aktivnosti v prvi fazi bodo služile kot izhodišče za pripravo in izvedbo izobraževalnega dela operacije, ki sledi v drugi fazi. Potekala bo serija izobraževalnih delavnic, ki bo vključevala stroko s področja turizma in podjetništva in bo posredovala znanje in pridobivala ključne informacije s strani lokalnih akterjev, ki so gibalno družbenega življenja. V tej fazi je načrtovana tudi izvedba natečaja za reprezentativne spominke, ki bo spodbudila širšo javnost k inovativnemu razmišljanju. Tretja faza bo služila za ponovno analizo rezultatov predhodnih faz ter končni pridobitvi konkretnih turističnih proizvodov in povezav med posameznimi deležniki v turizmu. Končni produkt bo zaokrožena turistična ponudba območja, ki bo oblikovana v skladu s potrebami trga in usmerjena na potencialne obiskovalce. Pridobljeni integralni turistični produkti bodo inovativni, trajnostni,

prepoznavni in reprezentativni ter primerni za trženje.

Cilji operacije

Operacija je usklajena z deveto prednostjo osjo – Vlaganje v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, saj vsebuje dejavnosti, ki bodo pripomogle k ustvarjanju delovnih mest in spodbujanju ciljne skupine k podjetniški aktivnosti v turističnem gospodarstvu. Operacija bo pripomogla k varovanju okolja in ohranjanju narave, saj bo spodbujala ciljne skupine k trajnostni naravnosti pri razvijanju turističnih storitev in proizvodov in posledično k ustvarjanju »zelenih« delovnih mest. Spodbujala bo tudi mlade na podjetniški poti.

Pričakovani rezultati operacije:

- povečanje števila zaposlenih v turizmu,

- analiza trenutne turistične ponudbe območja,
- 4 delavnice za spodbujanje podjetnikov in turističnih ponudnikov za razvoj in oblikovanje, izdelkov, povezanih z lokalnimi posebnostmi ali kulturo in naravno dediščino,
- zbor turističnih in gostinskih ponudnikov,
- 10 novih reprezentativnih spominke,
- oblikovanje mreža turističnih ponudnikov,
- 5 novih, integriranih turističnih produktov,
- vzpostavljen sistem trženja in spletni katalog turistične ponudbe.

»Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj«.

www.eu-skladi.si

Poklon rojaku napovedal 27. pohod po Jurčičevi poti

Tudi letošnji Pohod po Jurčičevi poti se je tradicionalno začel s prireditvijo Poklon rojaku na predvečer Jurčičevega rojstnega dne, v torek, 3. marca. Prireditvev se je začela s podoknico pred rojstno hišo pisatelja na Jurčičevi domačiji. S pesmijo so prisotne krajanje in goste pozdravili člani Moškega pevskega zbora Muljava. Svečanost se je nadaljevala v notranjih prostorih, kjer je potekalo odprtje razstave likovnih del slikarke Adele Petan na tematiko Prebujenje.

Prisotne je nagovoril podžupan Tomaž Smole z mislijo o Jurčiču: »Da bi lahko pisatelja res razumeli, moramo njegova dela večkrat vzeti v roke. In vedno znova nas nagovori na malce drugačen način. Lahko smo hvaležni, kako bogato zapuščino imamo. Zato je tudi prav, da ohranjamo spomin na velikane slovenske kulture, med katere sodi tudi naš rojak Josip Jurčič. Na kulturi in jeziku temelji naš narod in naša država«. Zbranim se je še enkrat zahvalil za trud in vsakoletni poklon rojaku.

Misli o človeku, ki ga je skrbelo za slovensko besedo in je zaznamoval slovenski literarni prostor, sta prisotnim delila tudi vsestranska muljavka kulturnica Tatjana Lampret in Igor Adamič, predsednik KD Josipa Jurčiča Muljava, ki je povedal, da bodo muljavski gledališčniki letos, v amfiteatru na Jurčičevi domačiji, uprizorili igro po motivih romana Rokovnjači Josipa Jurčiča in Janka Kersnika.

Prireditvev so poleg muljavskih pevcev obogatili še najmlajši člani kulturnih društev pod mentorstvom Majde Adamič. Likovna razstava pa bo na ogled tudi udeležencem 27. pohoda po Jurčičevi poti.

Gašper Stopar

VABILO

VELIKONOČNI IVANKIN SEJEM

Tržnica Ivančna Gorica

sobota, 4. april 2020, od 8.-12. ure

Vabljeni!

Zahvala

V petek, 31. januarja, dopoldne je izbruhnil požar, ki je uničil celotno streho in novo opremljeno stanovanje mlade družine. Le takojšnja pomoč ljudi, ki so takoj prihiteli na kraj dogodka in so požrtvovalno in neutrudno gasili in reševali, kar se je še rešiti dalo, je preprečilo, da ni zgorela cela hiša.

V teh težkih dnevih smo spoznali, da smo ljudje dobri, da znamo priskočiti na pomoč, ko jo potrebujemo. V najtežjih trenutkih nas je bodrilo spoznanje, da v nesreči nismo sami, saj je vsakodnevno priskočilo na pomoč veliko krajanov Ambrusa, Zagradca in širše okolice.

Iz dna srca se zahvaljujemo gasilcem, zidarjem, tesarjem in vsem, ki ste nesebično pomagali, da smo v tako kratkem času pospravili pogorele stvari in ponovno prekrili streho.

Zahvaljujemo se županu in podžupanu za obisk, za požrtvovalnost in zbrana sredstva župnikoma iz Ambrusa in Zagradca, Rdečemu križu in vsem občanom, ki ste kakorkoli pomagali.

Družina Miše iz Kamnega Vrha

N.Si NOVA SLOVENIJA
KRŠČANSKI DEMOKRATI

Matej Tonin na pogovoru z Donaldom Tuskom in Janezom Lenarčičem

Predsednik NSi Matej Tonin se je v sklopu delovnega obiska v Bruslju srečal s predsednikom Evropske ljudske stranke Donaldom Tuskom in slovenskim komisarjem Janezom Lenarčičem.

Kot je po srečanju z Donaldom Tuskom povedal Matej Tonin, sta govorila o aktualni politični krizi v Sloveniji. »Predsednik EPP Donald Tusk je izrazil zadovoljstvo, da je NSi stranka dialoga, ki išče učinkovite rešitve za prihodnje izzive. Hkrati podpira tudi naše aktivnosti, da se v še večji meri uveljavijo načela demokracije in pravne države.« Donald Tusk je po srečanju na svojem twitter profilu zapisal, da verjame, da je v Sloveniji dobra koalicija še vedno mogoča. Dodal je, da lahko stranki članici EPP pri tem igrata ključno vlogo v prihodnji slovenski vladi, pri čemer lahko prevzameta vodilno vlogo tako v parlamentu kot v vladi.

Tonin izpostavi pomembnost sporazuma za pomoč slovenskim humanitarnim organizacijam

Na srečanju s slovenskim komisarjem pri Evropski komisiji Janezom Lenarčičem, ki vodi resor za krizne razmere, pa se je predsednik NSi zavzel za sklenitev okvirnega sporazuma o partnerstvu (FPA) med slovenskimi humanitarnimi organizacijami in Evropsko komisijo. Tako bi namreč te organizacije lahko za svoje humanitarno poslanstvo dobile tudi evropska sredstva.

Anton Černivec, predsednik OO NSi Ivančna Gorica

CMI Miha Cugelj S.P. / Stična 102 / 1295 Ivančna Gorica

041 637 472
miha.cugelj@gmail.com
cmiizkopi.com

- Izkopi
- Rušitve
- Izdelava gozdnih vlak
- Drobljenje gradbenega materiala
- Urejanje okolice, kmetijskih zemljišč
- Vgradnja čistilnih naprav in zalogovnika
- Kamionski prevozi gradbenega materiala

Samostan v Stični pomembna vstopna točka za turiste in druge obiskovalce

Na nedavnem dnevu odprtih vrat v stiškem samostanu se je javnost in turistična stroka lahko seznanila s celovito ponudbo samostana, ki velja za najstarejši samostan na Slovenskem, ki ga vsako leto obiščejo številni romarji in turisti iz Slovenije in tujine. Treba je poudariti, da je samostan še vedno živa redovna ustanova, in je torej njeno osnovno in glavno poslanstvu povezano z duhovnim življenjem in delovanjem v Cerkvi na Slovenskem. Enako pomembno pa je tudi samostansko gospodarstvo, ki zagotavlja pomemben vir sredstev za izvajanje posameznih dejavnosti.

Tega se zaveda tudi novi opat Maksimilijan File, ki veliko priložnosti vidi tudi v turizmu. S tem namenom je bil tudi pobudnik dneva odprtih vrat, zalo intenzivno pa je tudi povezovanje z Občino Ivančna Gorica, kar je veljalo tudi v času njegovih dveh predhodnikov.

Pod samostansko streho delujejo različne dejavnosti. Dom duhovnih vaj je namenjen duhovnim in romarskim programom ter vse bolj tudi turističnim potrebam. Muzej krščanstva na Slovenskem je muzej državnega pomena, ki izvaja muzejsko dejavnost in tudi ogled samostana. In seveda samostansko podjetje Sitik, ki je nosilec samostanskega gospodarstva.

Družba Sitik je bila ustanovljena leta 1992 z namenom, da omogoči širšemu krogu ljudi dostop do bogate dediščine patra Simona Ašiča. Pater Ašič je bil že za časa svojega življenja najbolj poznan stiški menih in je z veliko dobrote in potrpežljivosti razdal obiskovalcem svoje zeliščarsko znanje. Cistercijska opatija ima od leta 2000 za izdelke katere izdeluje po recepturah p. Simona Ašiča registrirano lastno blagovno znamko. Z nadaljevanjem zeliščarske tradicije si je ta znamka pri kupcih pridobila velik ugled in zaupanje. Podjetje se s svojimi far-

macevti trudi ohranjati in razvijati znanje p. Ašiča. V zeliščni lekarni boste našli primerno čajno mešanico za marsikatero tegobo sodobnega časa. Tu so še drugi zeliščni pripravki in proizvodi, ki se tržijo v samostanski prodajalni in drugje po Sloveniji, med katerimi je najbolj znan Ašičev domači jabolčni kis.

Ta čas je živahno zlasti v Samostanski vrtnariji

Pomembna dejavnost Sitika je tudi Samostanska vrtnarija na Marofu, kjer je še posebej živahno v tem času pred pomladjo. Dejavnost vrtnarstva je samostan v Stični preko svoje Samostanske vrtnarije okrepil in razširil pred dvajsetimi leti. V zdaj eni izmed večjih vrtnarij v Sloveniji

vzgojijo letno več kot 250.000 okrasnih rastlin. Na 4000 m² pokritih površin vsako leto cvetijo trobentice, balkonsko cvetje, pelargonije, vodenke, enoletnice, mačehe, trobentice in še marsikaj. Založeni so tudi s sobnimi rastlinami za dom ali pisarno. Da pa bi bila ponudba še bolj pestra, jo dopolnjujemo z modnimi cvetličnimi posodami, zemeljskimi substrati, gnojili, okrasnim lubjem.

V Samostanski vrtnariji zadnja leta namenjajo veliko pozornosti tudi lastni pridelavi zelenjavnih sadik. Ponosni so na vzgojo solatnic, plovov, kapusnic, zelišč in dišavnic brez uporabe škodljivih fitofarmaceutskih sredstev. Kot pravi novi direktor Gregor Rep, želijo v Siti-ku z lokalno pridelanimi izdelki, z ohranjanjem in oplemenitenjem prejete zapuščine s strokovnimi svetovanji in storitvami ter s povezovanjem in iskanjem razvojnih in podjetniških sinergij sooblikovati naše okolje v smeri sonaravnega razvoja, turizma in dopolnilne medicine ter družbeno odgovornega podjetništva.

Zato se ne gre začuditi, če bomo ponudbo izza samostanskih zidov pogostejše srečevali. Tako se je samostan predstavljal na sejmu Alpe-

-Adria, srečali ga bomo na tradicionalnem Jurčičevem pohodu in tudi na ivanški tržnici. Dobre izkušnje s številnimi obiskovalci, ki si prihajajo ogledat vsakoletne stiške jaslice, pa dajejo tudi nove ideje. Opat Maksimilijan že razmišlja o organizaciji adventnega sejma in drugega dogajanja za obiskovalce samostana.

Z gotovostjo lahko trdimo torej, da je samostan že zdaj z vso svojo ponudbo pomembna vstopna točka tako za turiste v naši občini kakor tudi za druge obiskovalce in ne

nazadnje tudi kupce in uporabnike samostanske ponudbe. To je nekaj popolnoma običajnega tudi v tujini. In sodeč po dejavnostih je pričakovati še nadaljnji razvoj turizma v Stični, ki lahko prinese koristi tudi drugim ponudnikom v naši občini. Vprašanje pa je, koliko se tega zavedamo domačini, ki smo tudi povabljeni, da kdaj pokukamo preko samostanskih vrat. Ta so na široko odprta sodobnemu človeku.

Matej Šteh

Podjetniški kotiček z Območno obrtno – podjetniško zbornico Grosuplje

PRIHAJAJOČI DOGODKI NA OOO GROSUPLJE, več informacij in prijavnice na www.ooz-grosuplje.si, kjer preverite pogoje subvencionirane udeležbe:

- DAVČNO IN RAČUNOVODSKO SVETOVANJE. Prijavite se na termin brezplačnega individualnega davčnega in računovodskega svetovanja s Tadejo Bučar, davčno svetovalko na OZS, v petek, 20. 3. 2020, med 8.00 in 15.00, v občinski hiši na Vidmu v Dobrepolju. Svetovanje bo izvedeno v okviru SPOT Osrednja Slovenija. Prijave sprejemamo do zapolnitve prostih mest, zato pohitite.
- Strokovni seminar »ZAHEVE UREDBE O RAVNANJU Z EMBALAŽO IN ODPADNO EMBALAŽO TER OBVEZNOSTI POVZROČITELJEV ODPADKOV PRI RAVNANJU Z NASTALIMI ODPADKI, torek, 24. 3. 2020, ob 9.00, v Domu obrtnikov v Grosuplju. Predavateljica: mag. Katari- na Železnik Logar, Inštitut za varstvo pri delu in varstvo okolja Mari- bor.
- Podjetniki in podjetnice. Ali veste, da morate do 31. 3. 2020 na ARSO poročati o embalaži, ki ste jo v letu 2019 dali v promet? Gre za letno obveznost podjetij, saj je treba zahtevane podatke orga- nom posredovati vsako leto sproti, pri čemer se je prvič poročalo leta 2019, in sicer za leto 2018. Do 31. 3. 2020 je treba poročati tudi o ravnanju z odpadki, ki so nastali v vašem podjetju v letu 2019. K poročanju so zavezane pravne osebe ali samostojni podjetniki, pri katerih je v preteklem koledarskem letu zaradi njihove dejavnosti nastalo več kot deset ton nenevarnih odpadkov ali več kot pet ki- logramov nevarnih odpadkov ali je v preteklem koledarskem letu zaposloval več kot deset oseb, ne glede na vrsto zaposlitve ali v pri- meru nastajanja odpadnih olj (avtoserviserji, kovinarji ...) ne glede na količino odpadkov. Toplo priporočamo, da se prijavite na semi- nar, ki ga organizira OOO Grosuplje, saj so kazni, če ne poročate, visoke, globa v višini 4.000,00 EUR pa je zagrožena že v primeru, če se podjetje ne vpiše v evidenco za poročanje.
- Usposabljanje iz varstva pri delu, sredo, 8. 4. 2020, ob 15.00, v Domu obrtnikov v Grosuplju.

Dodatna pojasnila na OOO Grosuplje, ooz.grosuplje@ozs.si, 01-786 51 30, www.ooz-grosuplje.si, kjer smo Vam na voljo tudi za kakršna koli vprašanja poslovne narave.

Seminar Davčni obračun na OOO Grosuplje, 30. 1. 2020

Vrtnarija Rojc

Štefan Rojc

gsm: 040 418 785

Malo Črnelo 7

1295 Ivančna Gorica

Tudi letos smo za Vas pripravili pestro izbiro balkonskega cvetja, trajnic, zelenjave ...

BREZPLAČNO vam nasadimo in vzdržujemo korita.

Delovni čas: ponedeljek-sobota od 8h do 19h. Vljudno vabljeni!

SERVIS TRGOVINA RUS
Pooblaščen serviser in prodajalec programov:
Andrej Rus s.p., Šentvid pri Stični 97a, 1296 Šentvid pri Stični
t: 01/780 00 04, m: 041 620 179

IMTECH ALKO LUSTIGER efcej HUSV ALPINK FICO
COMET MTD

TIGA

Popravljamo tudi ostale znamke motornih žag in kosilnic.

Nudimo tudi košnjo trave, obrezovanje živih mej in drevja.
Izvajamo tudi popravila skuterjev in štirikolesnikov.

Regijsko srečanje Zveze kmetic Slovenije so gostile naše podeželske žene

Članice društva podeželskih žena Ivanjščice so v četrtek, 27. februarja 2020, gostile regijsko srečanje Zveze kmetic Slovenije. Srečanje se je začelo na kmetiji Ostanek v Velikih Pecah, kjer so si ogledali kmetijo, ki jo od leta 2015 vodi mlada prevzemnica Damjana Ostanek Heric. Srečanje so nadaljevale v Hrastovem Dolu.

Mlada prevzemnica Damjana je gostjam predstavila kmetijo od njenih začetkov do danes. Na kmetiji se ukvarjajo izključno s pridelavo in predelavo vrtnin. Vključeni so v integrirano pridelavo vrtnin. Od pridelkov, ki jih Ostanekovi vlagajo, so poskusile tiste, ki so nagrajeni z znakom kakovosti na Dobrotah slovenskih kmetij. Udeleženske so srečanje nadaljevale v nekdanji podružnični šoli v Hrastovem Dolu. V prenovljenem večnamenskem prostoru je zbrane pričakala veteranska skupina Folklorne skupine Vidovo, ki je s plesom in petjem poskrbela za lep sprejem. Po uvodnem nagovoru domače predsednice Ivanjščic Renate Čebular je zbrane nagovorila predstavnica Zveze kmetic Slovenije, Milka Debjak. Namen srečanja je bil, da so članice seznanjene z delom Zveze kmetic Slovenije ter da premislijo o novih kandidatkah za članice v upravnem odboru zveze.

Svoje dosedanje delo so predstavile tudi ostale članice društev. Cilj druženja je tudi izmenjava dobrih praks. Ozaveščenost o lokalni in ekološki hrani na kmetiji je zelo pomembna, zato so v goste povabile Jana Bizjaka iz Lesc. Po končanem doktorskem študiju je Jan pred 6 leti

zasadil in tudi skrbel za zeleni ekoresort Garden Village Bled na Bledu, zdaj pa skrbi za hortikulturno urejenost blejske občine. Doktor agronomije je svoje znanje z nami delil skozi predavanje z naslovom: Blagodejni učinki lokalno, sezonsko in ekološko pridelane hrane za naše zdravje. Svoje predavanje je zaklju-

čil s predstavitevjo reza robidnic, čemur so gospe z največjim veseljem prisluhnile. Ob koncu srečanja je predsednica Ivanjščic predstavila Hrastov Dol, prenovljeno podružnično šolo in povabila k ogledu razstave »Umetnost iz pod naših rok«, ki so jo pripravili člani Kulturno športnega

društva Dob in Krajevna skupnost Dob. Ivanjščice pa ne mirujejo, saj se bodo konec marca udeležile tudi sejma v pobrateni občini Hirschaid.

Gasper Stopar

POROČILO O KAKOVOSTI PITNE VODE

na območju občine Ivančna Gorica za leto 2019

Na območju občine Ivančna Gorica se uporabnike oskrbujejo s petih vodovodnih sistemov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Grosuplje.

Letni notranji nadzor je bil izveden s strani pooblaščenega izvajalca Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Notranji nadzor se opravlja na podlagi Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17), interne HACCP dokumentacije in Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju občine Ivančna Gorica (Ur. l. RS št. 17/14).

Rezultati notranjega nadzora nad kakovostjo pitne vode pri uporabnikih v letu 2019										
VODOVODNI SISTEM	količina distribuirane vode [m ³]	MIKROBIOLOŠKE ANALIZE				FIZIKALNO-KEMIJSKE ANALIZE				ukrep prekuhavanja [dni]
		št. vzorcev	% ustreznih	št. neustreznih	vzrok neustreznosti	št. vzorcev	% ustreznih	št. neustreznih	vzrok neustreznosti	
Stična	625.114	19	100	0	-	8	100	0	-	0
Globočec	341.957	13	100	0	-	4	100	0	-	0
Metnaji	26.266	7	100	0	-	4	100	0	-	0
Debeli Hrib	16.351	8	100	0	-	6	100	0	-	0
Felič vrh	1.393	4	0	4	EC, KB, SK22, SK37	2	100	0	-	365

Legenda:

EC - E. coli - pokazatelj fekalnega onesnaženja, CP - clostridium perfringens vključno s sporami je zanesljiv pokazatelj fekalnega onesnaženja, v pitni vodi ni dopustna

KB - koliformne bakterije so pokazatelj stoječe vode (mrtvi rokavi na omrežju ali hišnega vodovodnega omrežja), v pitni vodi niso dopustne

SK22 - št. kolonij pri 22°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.

SK37 - št. kolonij pri 37°C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.

EN - enterokoki - v odsotnosti drugih bakterij pokazatelj starejšega fekalnega onesnaženja

V splošnem lahko ugotovimo, da se je uporabnikom distribuirala ustrežna zdrava pitna voda.

Na vodovodnem sistemu Felič vrh ni vzpostavljena priprava pitne vode s plinskim klorom. Zaradi tega je voda brez predhodnega prekuhavanja za prehrabne namene lahko škodljiva za zdravje uporabnikov. Ukrep prekuhavanja vode je uveden od 7. 11. 2013 dalje in so ga uporabniki dolžni upoštevati. V vodi je izkazana prisotnost fekalnega onesnaženja.

Na vodovodnih sistemih Stična (vrtina Trstenik VT1 in VT2) in Debeli hrib (zajetje Bukovica) je bila vzorčena tudi surova voda pred pripravo. Rezultati vzorčenj na vodnem viru zajetje Bukovica izkazujejo prisotnost koliformnih bakterij.

Celotno letno poročilo za leto 2019, pripravljeno s strani pooblaščenega izvajalca notranjega nadzora, je objavljeno na spletni strani <http://www.jkpg.si/>, pod rubriko Kakovost pitne vode, kjer lahko najdete tudi podatke, s katerega vodovodnega sistema v našem upravljanju se oskrbuje posamezno naselje.

Poleg tega so na tem spletnem mestu dosegljiva:

Navodila o prekuhavanju vode, Priporočila za uporabo vode ob izdanem ukrepu prekuhavanja vode, Priporočila lastnikom objektov za vzdrževanje hišnega vodovodnega omrežja in Navodila za dezinfekcijo vodovodnega omrežja.

Javno komunalno podjetje
Grosuplje

Biološki odpadki

Kaj sodi med biološke odpadke?

VRTNI BIOLOŠKI ODPADKI:
Odpadno vejevje
Trava, listje
Stara zemlja lončnic
Rože
Stelja malih rastlinojedih živali
Plevel
Gnilo sadje
Ohlajen lesni pepel

KUHINJSKI BIOLOŠKI ODPADKI:
Zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst
Pokvarjeni prehrabni izdelki (brez embalaže)
Jajčne lupine
Kavna usedlina
Kuhani ostanki hrane
Papirnati robčki
Moker časopisni papir

Ostanki mesa in kosti ne sodijo med biološke odpadke

(Manjše količine odložite v črn zabojnik med preostanek odpadkov)

Kam z biološkimi odpadki iz kuhinje in vrta?

Lahko jih odvržete v zelen zabojnik za biološke odpadke ali pa si izdelate lasten hišni kompost. Pomembno je, **da bioloških odpadkov ne odlagate v plastičnih vrečkah**. Odložite jih v biorazgradljivih ali papirnatih vrečkah.

V Javnem komunalnem podjetju Grosuplje smo lani izvedli

sortirne analize mešanih komunalnih odpadkov. Iz njih je razvidno, da so bili biološki odpadki v občini Ivančna Gorica prisotni v 42,94 %, kar je izredno velik delež, glede na to, **da v črni zabojnik nikakor ne sodijo.**

Pri vizualnem pregledu odpadkov ugotavljamo, da se biološki odpadki pojavljajo tudi med mešano embalažo. Bodite pozorni, da ostanke hrane odstranite iz embalaže in odpadke pravilno ločite.

Želimo si, da bi se delež ločeno zbranih bioloških odpadkov povečal. Vse tiste, ki imate možnost lastnega kompostiranja, vabimo k izdelavi domačega komposta, ki je odlično naravno gnojilo za vrtove, cvetne gredice

in zelenice.

Vsi, ki nimate možnosti kompostiranja v hišnem kompostniku, lahko zabojnik za biološke odpadke, brezplačno prevzamete od ponedeljka do petka, med 8. 00 in 13.00 uro v prostorih Javnega komunalnega podjetja Grosuplje oz. izpolnite obrazec za prevzem/dostavo zabojnika na spletni strani našega podjetja. Povprečni mesečni strošek odvoza bioloških odpadkov v EUR z DDV -jem je odvisen od velikosti zabojnika:

Velikost posode [liter]	Mesečni strošek [EUR]
120	8,80
240	17,61

Prepričani smo, da skupaj zmoremo delovati družbi in okolju prijazno!

Anita Zore, JKP Grosuplje

Nove moči v gasilskih vrstah v naši občini

Usposabljanju, kot eni izmed poglavitnih nalog za uspešno in učinkovito opravljanje javno gasilske službe, daje Gasilska zveza Ivančna Gorica (v nadaljevanju: GZ) velik pomen. Tako smo v letu 2019 uspešno izvedli dve temeljni usposabljanji – tečaj za višjega gasilca ter tečaj za operativnega gasilca.

Tečaj za višjega gasilca je uspešno zaključilo 31 tečajnikov iz 12 Prostovoljnih gasilskih društev (v nadaljevanju: PGD). Usposabljanje je trajalo 47 teoretičnih in 45 praktičnih ur, namen usposabljanja pa je bilo gasilce naučiti vodenje skupine (3-5 gasilcev), poročanje nadrejenemu, izdajanje povelji podrejenim in ozavestiti vodje o odgovornosti za pravilno delo skupine kot celote. K tem ciljem so bile naravnane vse vsebine tako teoretičnega kot tudi praktičnega dela, ki je potekal čez vikende. Ob koncu usposabljanja je tečajnike čakal tudi izpit s predsednikom ocenjevalne komisije, ki je bil delegiran s strani Gasilske zveze Slovenije.

36 tečajnikov, prav tako iz 12 PGD, pa je uspešno opravili enega izmed najpomembnejših tečajev – tečaj za operativnega gasilca. Pod vodstvom predavateljev in inštruktorjev so opravili 57 teoretičnih ter 92 praktičnih ur, se usposobili za osnovno znanje, ki je nujno potrebno za operativnega gasilca ter si s činom gasilec izborili prostor v operativni enoti društva. Tudi njih je ob koncu tečaja čakal zaključni izpit, kjer so

morali prikazati osvojeno teoretično in praktično znanje tudi s tečaja gasilec pripravnik, ki so ga opravljali leto pred tem.

Vsa usposabljanja se odvijajo v Gasilskem centru Stična. Tako je tudi zaključna prireditev – slavnostna podelitev činov – potekala prav tam, in sicer dne, 13. 2. 2020. Predsednik in poveljnik GZ Ivančna Gorica, Jure Strmole in Slavko Zaletelj, sta tečajnikom slavnostno podelila čine in svečane listine. Prireditve sta popestrila Manca in Luka Pirc, člana PGD Kriška vas.

Naj kot zanimivost omenimo, s katerimi različnimi področji se gasilci srečajo na temeljnih usposabljanjih.

Praktično usposabljanje - nameščanje izolirnega dihalnega aparata in postavitev lestve (foto: arhiv GZ)

njih, seveda s poudarkom za nivo tečaja, ki ga obiskujejo:

- Organizacija gasilstva in pravne osnove,
- Razvrščanje,

Operativni in višji gasilci generacije 2019 z vodstvom GZ in PGD (foto: Jan Hrovat)

- Gradbeništvo in preskrba z gasilno vodo,
- Informatika,
- Požar in nevarne snovi,
- Vozila in oprema,
- Radijske in ostale zveze,
- Prva pomoč,
- Zaščita telesa in dihal,
- Tehnično reševanje,
- Gasilska taktika.

Gasilci so na tečaju za višjega gasilca opravili 92 prostovoljnih ur ter na tečaju za operativnega gasilca 149 prostovoljnih ur. To so le uradne ure, določene v Temeljnem programu usposabljanja prostovoljnih gasilcev. Vsekakor je k njim še treba prišteti pripravljalne ure predavateljev in inštruktorjev, ure za organizacijo in koordinacijo tečaja ter potrebne priprave na izpite.

Točno končno številko bo vedno težko določiti, kaj šele vrednotiti. Je pa pomembno, da to omenimo in s tem ozavestimo krajanje in občane o pomembni vlogi prostovoljnega gasilstva v kraju in občini nasploh. Naj vas statistika ne prestraši, ampak spodbudi, da se priključite prostovoljnemu gasilskemu društvu ter domačim gasilcem nudite pomoč in podporo na kakršen koli način.

Čestitke vsem tečajnikom za vložen trud, energijo in pogum za opravljen tečaj ter zahvala vsem predavateljem in inštruktorjem za sodelovanje na usposabljanjih!

Neža Strmole,
pomočnica poveljnika GZ za strokovno usposabljanje

Pri gasilcih iz Kriške vasi predsednik Gasilske zveze Slovenije

Letošnji občni zbor kriških gasilcev ni bil popolnoma običajen. Obiskal ga je namreč prvi mož slovenskih gasilcev, predsednik GZS Janko Cerkenik. Res, da je član PGD Kriška vas tudi naš župan Dušan Strnad, a to ni bil glavni razlog, da so imeli gasilci iz Kriške vasi tako visok gasilski obisk. Predsednik Cerkenik je kriškim gasilcem ob tej priložnosti čestital za njihovo skrb za ohranjanje tehnične in kulturne dediščine. Lani so namreč uspešno obnovili star gasilski vprežni voz za prevoz motorne brizgalne, opreme in moštva iz leta 1927. Obnovitvena dela je izvedel mojster Stanislav Lesjak, ki je bil tudi gost tokratnega občnega zbora, spremljal pa ga je predsednik Cerkenik.

Mojstru so se gasilci zahvalili za odlično opravljeno delo, predsedniku pa za visok obisk med svojimi stanovskimi tovariši, v društvu, ki zagotovo ne spada med večje, a uspešno deluje že 93 let.

Matej Šteh

Jubilejni 60. občni zbor ZŠAM Ivančna Gorica

V nedeljo, 1. marca 2020, so se na jubilejnim 60. občnem zboru zbrali člani Združenja šoferjev in avtomehaničnikov Ivančna Gorica. Z delom preteklega leta in načrtih za prihodnost so se poleg članic in članov seznanili številni gostje, med njimi tudi župan Dušan Strnad in podžupan Tomaž Smole.

V uvodu je predsednik ZŠAM Ivančna Gorica Franc Bivic pri predstavitvi letnega poročila združenja povedal, da so za leto 2019 veliko načrtovali in vse, celo nekaj več, s prostovoljnimi delom aktivnih članic in članov tudi uspešno izvedli. V združenje je trenutno vključenih 266 članic in članov. ZŠAM je na lokalni ravni vpeto v vsa dogajanja na področju preventive in varnosti v cestnem prometu kot tudi pri sodelovanju na prireditvah v občini. V vseh akcijah, ki so jih izvedli, je bilo udeleženi 341 oseb, opravljenih 2119 ur ter prevoženih 7886 kilometrov. Povedal je še, da združenje v letošnjem letu praznuje 60. obletnico delovanja, zato bodo veliko truda in prostovoljnih ur namenili pripravi praznovanja. Visoki jubilej bodo slavnostno obeležili v soboto, 4. julija 2020, s slavnostno parado v Ivančni Gorici.

Župan Dušan Strnad se je v svojem nagovoru zahvalil ZŠAM za številne aktivnosti, ki so jih opravili v dobro varnosti v cestnem prometu. »Kako pomembna je vloga ZŠAM v Občini Ivančna Gorica dokazuje že udeležba na tem občnem zboru. S tem je dano priznanje delu članic in članov združenja. V naši občini nobena ak-

tivnost ne mine brez vas. Vaša vloga je neprecenljiva», je še med drugim povedal župan, ki si želi takega sodelovanja tudi v prihodnje.

Čestitkam zahvale so se pridružili še generalni sekretar ZZŠAM Slovenije in glavni urednik revije Prometno varnostni vestnik Fadi Mušinovič, predsednik Regije Ljubljana Alojz Markovič in predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Ivančna Gorica Marjan Balant. Zbrane je nagovoril tudi komandir Policijske postaje Grosuplje Damjan Lenček, ki je na kratko poročal o prometni varnosti v naši občini. Povedal je, da se je stanje prometne varnosti na območju občine glede na prejšnje leto močno izboljšalo. Število prometnih nesreč se je malenkostno povečalo, ni pa bilo nobene prometne nesreče s smrtnim izidom. Tudi število hudo telesno poškodovanih se je zmanjšalo, poraslo pa lahko telesno poškodovanih. Kot vzroke za prometne nesreče je omenil nepravilne premike z vozilom in nepri-

lagojeno hitrost voznikov. Izpostavil je tudi povečan porast ugotovljenih kršitev oziroma vinjenih voznikov. V letu 2020 bodo tako namenili več pozornosti preprečevanju tovrstnih prekrškov in nadaljevali s preventivnimi aktivnostmi.

Na občnem zboru so podelili jubilejne značke za dolgoletno delo v združenju. Za 50 let članstva so jo prejeli Peter Bregar, Ciril Grabljevec in Alojz Trnovšek, za 55 let pa sta značko prejela Janez Finc in Bruno Zajc.

Podeljena so bila tudi priznanja Agencije za varnost v cestnem prometu Republike Slovenije. Na predlog ZŠAM Ivančna Gorica in SPV Občine Ivančna Gorica so bronasti znak AVP prejeli Janez Korevec, Silva Korevec in Igor Mahnič, srebrni znak AVP Avguštin Kovačič, Anton Trontelj in Pavle Gregorka, zlati znak AVP pa je šel v roke Alojza Borštnarja, Ignaca Zajca in Osnovne šole Ferda Vesela Šentvid pri Stični.

Gašper Stopar

Občni zbor TD Muljava

14. februarja je na Jurčičevi domačiji potekal redni občni zbor turističnega društva Muljava.

Po pozdravu predsednika Gašperja Erjavca in izvolitvi delovnega predsedstva je predsednik predstavil delo društva v minulem letu. Leto 2019 je bilo za turistično društvo še posebej aktivno in delavno, saj je članom in članicam uspelo izvesti nekaj odmevnejših projektov.

Turistično društvo se je udeležilo sejma Alpe Adria, Turizem in prosti čas, sodelovalo na Jurčičevem pohodu, pri zaključni prireditvi dnevi kulturne dediščine, v organizaciji PGD Muljava ob svečani otvoritvi novega gasilskega doma na Muljavi, sodelovanje v likovnem natečaju s PŠ Muljava, Kulturnim društvom Josipa Jurčiča Muljava, vaškem turnirju, pogostitvi ob koncu polnočne maše na Muljavi, odmevna je bila izvedba čistilne akcije in strokovne ekskurzije članov in članic v Maribor. Ponatisnjen in posodobljen je bil letak s turistično ponudbo, delovanje društva je bilo spremljano na

internetni strani www.namuljavi.si in FB profilu.

Veseli nas, da nam je uspelo že drugič zapored organizirati adventno delavnico, kjer pod okriljem animatorik društva 40 otrok ustvarja adventne venčke in novoletne voščilnice. Odmevnejši projekt društva pa je zagotovo organizacija 1. odprtega turnirja v 18. špani, stare družabne igre naših dedkov in babic. Turnir v špani je bil odmeven, privabil je veliko število tekmovalcev in gledalcev, obeti za nadgradnjo samega tekmovanja v prihodnje so veliki.

Po zaključenih poročilih predsednika, finančnem poročilu in poročilu nadzornega odbora je sledila predstavitev programa za leto 2020 in pomembna točka dnevnega reda, sprejem novega statuta društva oziroma temeljnega akta. Sodoben temeljni akt društva je pripravil član Aleksander Erjavec, v sodelovanju z

upravnim odborom društva.

Ob koncu občnega zbora je vseh navzoče nagovorila direktorica Zavoda Prijetno domače, Maja Lampret. Veselilo jo je dejstvo ob tako izrazitem sodelovanju društva v kraju in širše, predstavila nam je načrte za delovanje zavoda v prihodnje, kjer bo dobro sodelovanje vseh deležnikov ključnega pomena. Tudi predsednik PGD Muljava, Milan Bregar, je nagovoril navzoče, se zahvalil za pomoč pri organizaciji veselice in izrazil željo za nadaljnje sodelovanje. Svoje priznanje je izrazila tudi vodja PŠ Muljava Polona Strmole, predsednik KS Muljava Janez Drobnič in predsednik KUD Kresnička Borut Lampret.

Po uradnem delu je sledilo prijetno druženje in sprejem novih članov in članic.

*Zapisala Antonija Sever, tajnica
Turističnega društva Muljava*

Nočni pohod na Sveti Duh

Turistično društvo Muljava je v mesecu januarju prvič organiziralo nočni pohod na Sveti Duh. Pohoda 10. januarja se je udeležilo lepo število pohodnikov, skupno 58 pohodnikov.

Start pohoda je bil izpred novega gasilskega doma na Muljavi. Po začetnem okrepčilu je vodstvo pohoda prevzel Miha Oblak. Pohod je potekal po poteh, ki so jih nekoč vsak dan uporabljali naši predniki in so danes skorajda pozabljene. Med samo potjo smo imeli priložnost opazovati dokaj redek pojav, lunin mrk ob polni luni. V gozdu in tišini je na pohodnike ta pojav naredil poseben vtis. Skozi gozdnato področje Slemen smo se povzpeli na Velike Vrhe, do najvišjega vrha v Krajevni skupnosti Muljava. Najvišja točka Svetega Duha meri 630 metrov. Ta večer smo si imeli možnost ogledati cerkev Svetega Duha, zakonca Kralj Marinka in Fele sta nam prijazno razkazala cerkvico in nas pogostila s pekovskimi dobrotami. Sledilo je okrepčilo ob logistični podpori članov PGD Muljava. V notranjosti cerkve nam je domači župnik Dejan Pavlin podal nekaj informacij o gotski cerkvi Svetega Duha. Pot na Muljavo nas je nato vodila po starih poteh do vasi Mevce, skozi Oslico do Muljave, kjer smo v prostorih gasilskega doma ob kuhanem vinu in čaju nočni pohod zaključili.

Polna luna in lunin mrk, ki smo ga imeli priložnost opazovati, jasno in hladno zimsko vreme in odlična družba so bili zagotovilo, da pohod ni nikogar pustil ravnodušnega. Hvala Mihi Oblaku za vodenje pohoda, zakoncema Kralj za postrežbo in možnost ogleda cerkve, PGD Muljava za pomoč in vsem udeležencem pohoda za odlično vzdušje.

Gašper Erjavec

Andrej Težak Tešky vabi na dobrodelni tek na Rožnik

Zagotovo smo tudi občani Ivančne Gorice že opazili dobrodelne podvige sokrajana z Muljave, sicer pa znanega slovenskega stand-up komika Andreja Težaka Tešky. Pred njim pa je nov tovrstni podvig zbiranja denarnih sredstev za otroke iz socialno šibkih okolij.

Lani je Tešky pretekel celotno območje nekdanjih jugoslovanskih republik, pred tem v 33 dneh obiskal 33 vrhov in leto pred tem v 10 dneh pretekel celotno Slovenijo. V treh letih je tako zbral več kot 40.000 € sredstev za otroke. Letos pa ostaja blizu in bo tekel okoli Rožnika dobrodelnih 48 ur. Tako bo ljubljanski Rožnik med 4. in 6. aprilom prizorišče razgibanega programa. V razponu 48 ur bo Andrej Težak Tešky krožil po priljubljeni rekreacijski poti Ljubljančanov, pri čemer se bo razveselil vsakega, ki se mu bo pridružil, ne glede na to, od kod je. Seveda bo celoten projekt z imenom K-Rožnik 48 ovit v plemenitost. Na označenih mestih se bodo zbiralale donacije v obliki nakupa izdelkov, ki bodo postavljeni na vidnih mestih na prireditvi, preko že aktivne SMS besede UP5 na 1919 in v obliki bančnega nakazila. Vsa zbrana denarna sredstva bodo šla v dobrodelne namene, za otroke iz socialno šibkejših družinskih okolij. Kot običajno bo Andrej tudi tokrat s svojimi kolegi stand-up komiki poskrbel za veselo razpoloženje. Vabljeni k udeležbi in dobrodelnosti, več informacij o projektu in ustanovi najdete na: www.standupmaratonec.si.

Matej Šteh

ODVOZ NEVARNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV- POMLAD- 2020

Javno komunalno podjetje Grosuplje obvešča občane občine Ivančna Gorica, da bomo v spomladanskem času odvažali nevarne odpadke iz gospodinjstev po naslednjem vrstnem redu:

Načrt zbiranja nevarnih odpadkov:

	DATUM	NASELJE	ZBIRNO MESTO	ČAS ZBIRANJA
sobota	14. 3. 2020	Temenica	Parkirišče pri trgovini	7.30 – 8.00
		Radohova vas	Parkirišče pri železniški postaji	8.15 – 8.45
		Dob	Na avtobusni postaji	9.00 – 9.30
		Šentvid pri Stični	Parkirišče pri trgovini Tuš	10.00 – 11.00
		Stična	Parkirišče pri samostanu	11.30 – 12.30
		Ivančna Gorica	Parkirišče pri Zdravstvenem domu	13.00 – 14.00
		Muljava	Parkirišče pred Kulturnim domom	14.30 – 15.30
		Višnja Gora	Parkirišče pri Cestnem podjetju	16.00 – 17.00
ponedeljek	16. 3. 2020	Ambrus	Parkirišče pred družbenim domom	14.30 – 15.30
		Zagradec	Parkirišče pri trgovini Kmetijske zadruge	16.00 – 17.00
		Krka	Parkirišče pri Gostišču Krka	17.30 – 18.30

Med nevarne odpadke spadajo topila, kisline, barve, laki, olje in maščobe, detergenti, zdravila, baterije, akumulatorji, fluorescentne cevi in drugi živorebrni odpadki, prazne tlačne posode, fotokemikalije, pesticidi in tudi majhna odpadna električna in elektronska oprema zunanje dimenzije do 25 cm.

Javno komunalno podjetje Grosuplje

18. tradicionalni Dobuski pohod

V nedeljo, dan po Prešernovem dnevu, smo se pri Gasilskem domu v Dobu zbrali ljubitelji pohodništva in preživljanja prostega časa v naravi. Že zjutraj nas je zbudilo sonce, ki nas je na startu pričakalo brez oblaka. Takoj ob prihodu so nas člani Kulturno-športnega društva Dob pričakali z muziko, pecivom in šilčkom »takratkega«. Vedeli smo, da je pred nami čudovit dan v družbi veselih ljudi.

Motivirani smo se izpred gasilskega doma odpravili na pot proti Primskovemu. Iz Doba se cerkva Marijinega rojstva na Primskovem ob jasnem vremenu lepo vidi, vendar se na prvi pogled zdi kar precej oddaljena. Marko Zorec je skrbno trasiral pot in seveda smo mu z zaupanjem sledili. Pohoda se je udeležilo kar 157 pohodnikov in zanimivo je bilo videti, kako se »pohodniška kača« vije po lokalnih poteh preko dolenskih gričkov. Že smo prispeli do prve postojanke, do kmetije Pr'špan, kjer so nas domači pogostili s kavico in dobrotami, ki jih pridelajo sami na kmetiji. Že je bil čas, da se podamo naprej proti Malim Dolam. Ustavili smo se na domačiji pri Hribskih. Zanimivo je gledati starejša poslopja, ki jim je čas že odvil nekaj njihove veličine, ampak si lahko z lahkoto zamišljamo, kako drugače so takrat živeli naši predniki. Papirčkarice iz Kulturno-športnega društva Dob so nas postregle z ogromnimi in slastnimi krofi, ki so jih pripravile pridne roke naših gospodinj. Seveda pa ni manjkal tudi kuhanček in čaj. Že se nam je mudilo naprej proti Debelemu hribu. Spet kratek postanek in pogostitev s strani Vinogradniško-sadlarsko turističnega društva Debeli hrib. Ker smo se že kar visoko povzpeli, so se nam odprli prelepi razgledi na Dolenjsko podolje in okoliške griče. Naslednja postojanka je bila cerkev sv. Lucije v Mišjem Dolu, razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena. Baročno romanska cerkev iz 17. stoletja hrani prenosne orgle iz 18. stoletja (morda celo iz 17.), ki so jih uporabljali ob procesijah in so vsekakor ene od pomembnejših v

Sloveniji. Tako blizu, vendar večina obiskovalcem za omenjen »zaklad« prej ni vedela. Prečkali smo vas in vedeli, da pred nami sledi vzpon na Primskovo goro (592 m nadmorske višine). Počasi in z židano voljo nam je uspelo doseči vrh, kjer nas je malo prevetrilo s pozitivno energijo. Župnik nam je v Župnijski cerkvi Marijinega rojstva povedal zgodovinska dejstva Primskovega

in omenil dobro energijo, ki jo ta gora oddaja. Vedeli smo, da poti še ni konec, saj nas čaka še zadnja točka – zidanica v Sevnem – pri Hribskem Markotu, kjer so nas pogostili z domačim golažem in poletno, pripravljeno po skrivnem kuharskem receptu Jožeta Zorca.

Tako smo vsi skupaj s polnimi želodci in prijetno utrujeni zaključili nekaj več kot 15 km dolg Dobuski pohod, nazaj v Dob pa so nas peljali avtobusi. Se že veselimo naslednjega pohoda in zanimivih poti, ki nam omogočajo odzivanje okoliških lepote.

Katja Klemenčič

PD Polž na Šmarno goro

Sobota, 8. februar. Na ta dan se Slovenci spominjamo svojega največjega pesnika Franceta Prešerna. Planinsko društvo Polž na ta kulturni praznik vsako leto organizira pohod na Šmarno goro.

To sveže jutro smo začeli v Višnji Gori, tam smo se počasi nakupčkali in se z vodičem Janezom na čelu odpeljali proti Ljubljani, bolj natančneje do Vikarč, kjer smo parkirali pred policijsko šolo. Tukaj so se že kazali prvi žarki sonca, ki so nam napovedali, da je pred nami lep dan. Prvi postanek je bil v lokalčku, kjer so se nekateri prebudili in dobili energijo s kavo, drugi s kakavom. Prvi podvig na Grmado se je začel, kar strmo, počasi smo se dvigali nad Ljubljano in prišli na vrh Grmade, kjer nas je sonce in hoja že lepo ogrela. Tam smo se lahko ozrli proti hribom in dolini, lepo vreme nam je omogočilo zelo lep razgled. S soncem obsijani smo nadaljevali pot na Šmarno goro, tam smo si poiskali vsak svoj kotiček, se martinčkali na soncu, nekaj popili in pojedli. Med tem so se nekateri udeležili maše v cerkvi, drugi smo se še vedno predajali sončnim žarkom. Ponovno smo se zbrali in po drugi poti odpravili proti dolini, pot skozi gozd je bila bolj sveža, tako smo vsi varno prispeli v dolino. Tam smo se poslovili in vsak je šel v svojo smer. Dan je bil maksimalno izkoriščen, ravno pravi za podvig na takšen nezahtevni hrib.

Draga Žerjal

Pohod na Ermanovec, 1026 m

Člani PD Polž smo se zbrali v Višnji Gori dne 23. februarja 2020, ob sedmih zjutraj. Prijetna skupinica, skupaj z vodnikom Milanom Sirkom smo se odpeljali v smeri Gorenje vasi, točno med Sovodnjem in Trebijo. Pot smo začeli po asfaltirani cesti v smeri Ermanovca, kjer se povzpemo na razgledno točko. Lep pogled na pobočja z vseh strani. Vrh je obdan z lepim gozdom, kjer je vpisna skrinjica z žigom. Ob lepem vremenu se vidi večji del zahodne Slovenije: Porezen, Blegoš, smučišče Cerklje in vse do Julijskih Alp ter Dolomitov. Žal tega danes ni bilo, ker je bilo oblačno, z močnim vetrom, zato smo kar hitro sestopili in odšli proti koči na Ermanovcu. S kratkim postankom ob toplem čaju in prigrizkom. Po okrepčilu smo se spustili po Miklavževi grapi na izhodišče v Sovodnjem. Tako smo sklenili krožno pot in se polni veselja in dobre volje odpeljali proti domu.

Darja Pajk

Mala oglasa

Prodajam bukova drva, metrska ali nažagana na željeno dolžino, dostava na dom, tudi v manjših količinah (1,5 m3), cena po dogovoru. Po naročilu pripravim drva za naslednjo kurilno sezono. Informacije: 051 656 298

Na dobro dostopni lokaciji oddamo opremljen frizerski salon in večji poslovni prostor za različne dejavnosti. Informacije: 040 359 150.

PODARITE DOŽIVETJE

Največja izbira darilnih bonov.

CVETJE FLORISIMA

Stična 64, 1295 Ivančna Gorica
t: 041-436-614

PIPO TRGOVSKO PODJETJE

Šentvid pri Stični 5a,
1296 Šentvid pri Stični
t: 01 788 53 51

HIŠA DARIL

Višnjanski in žirovniški konjarji se povezujejo

V soboto, 15. februarja 2020, so se v prostorih Gasilskega doma na Vrhu pri Višnji Gori na rednem letnem občnem zboru zbrali člani Društva prijateljev konj Višnja Gora. Društvo šteje 118 članov in je lani praznovalo 20-letnico delovanja. Medse so tudi tokrat povabili številne goste. Poleg župana Dušana Strnada in predsednika Kmetijsko-gozdarske zbornice Cvetka Zupančiča, tudi podžupan občine Žirovnica Sebastijan Zupan. Sodelovanje Višnjanskih in žirovniških konjarjev je že zelo utečeno, poudariti pa je treba, da sodelujeta tudi obe občini, zlasti na področju čebelarstva, turizma, kranjske čebele in pra-

znovanja svetovnega dneva čebel. Predsednik Peter Zajc se je ob tej priložnosti v imenu društva zahvalil za pomoč in razvoj

občini Žirovnica in Konjenskiemu klubu Stol iz Žirovnice.

Matej Šteh

Ivankine Spominčice

V prejšnjih številkah KLASJA smo si lahko prebrali, kdaj DEMENCA je, KAM PO DIAGNOZO, KAKO PO DIAGNOZI ter ŽIVETI Z DEMENCO DOMA. Tokrat nadaljujemo z naslednjo temo:

Napotki za vsakodnevna opravila

Aktivnosti naj bodo primerne za **ODRASLO OSEBO** in za **POSAMEZNIKA**. Zaradi demence je aktivnosti treba poenostaviti, ločnica med poenostavljenostjo in otročjostjo pa je tanka. Nekateri postanejo agresivni, drugi pa pasivni. Bodite pozorni na to, kaj ima oseba rada in česa ne mara.

1. Igre s kartami, domino ali podobne igre lahko **POENOSTAVIMO ALI SPREMENIMO PRAVILA IGRE**. Ni treba igrati po pravilih, lahko si jih tudi izmislimo. Pri tem je pomembno, da se zavedamo, česa je posameznik zmožen.
2. Če oseba z demenco v določeni dejavnosti ne želi sodelovati, je tudi prav. Skušajte jo spodbujati, če pa se upre, odnehajte. **NIKOLI NIKOGAR NE SILITE, DA POČNE NEKAJ, ČESAR NOČE**. Pogosto nima nobenega smisla, da osebo vprašamo, ali bi nekaj počela, temveč je bolj učinkovito, če jo k temu obzirno napelujemo. Vedno ravnamo v skladu s posameznikovimi zmožnostmi in interesi.
3. Če morate vse opraviti sami, prav tako o vsem odločati, potem **TAKŠNA AKTIVNOST ZA POSAMEZNIKA NI PRIMERNA**. Včasih zadostuje, da je oseba prisotna, da opazuje in posluša ter se tako počuti vključena v skupino. Pozorni bodite na morebitna znamenja stiske na njenem obrazu.
4. **KONČNI REZULTAT** določene aktivnosti, ne glede na to, ali gre za ročno delo ali čiščenje, ni pomemben. Pomemben je sam potek: da se oseba pri tem dobro počuti in sodeluje ter se počuti zadovoljno.
5. **NE DOPUSTITE, DA BI SE OSEBA POČUTILA SLABO ALI NESPOSOBNO**. Če naloge ne zna ali ne zmore opraviti, poskusite s humorjem.

Predlogi aktivnosti, v kateri oseba z demenco lahko sodeluje ali jih izvaja samostojno

- **Gospodinjstvo**: pomoč v kuhinji, pomivanje posode, sesanje, pometanje in brisanje prahu, pranje perila, čiščenje umivalnika in stranišča, odnašanje smeti, prinašanje pošte.
- **Hrana**: nakupovanje živil, priprava obrokov, peka.
- **Domače živali**: hranjenje in uporaba priboljškov, skrb za svežo vodo, krtačenje, sprehajanje.
- **Glasba**: petje, ples, poslušanje, ploskanje v ritmu, pomnjenje besedil pesmi, pomnjenje naslovov pesmi, obisk koncerta.
- **Umetnost in ustvarjanje**: ustvarjanje različnih izdelkov, slikanje in risanje, obisk muzeja ali galerije, pleskanje sten ali pohištva.
- **Verski obredi**: obiskovanje obredov, poslušanje pridig, poslušanje ali petje cerkvenih pesmi, branje verskih besedil, molitev.
- **Šport**: žoganje, kegljanje, ribarjenje – vse, kar je oseba rada počela že pred boleznijo.
- **Zunanje aktivnosti**: sprehajanje, opazovanje ptic, opazovanje sončnega zahoda, pobiranje listja, obrezovanje grmovja, delo na vrtu, pikniki, nakupovanje.
- **Spominske aktivnosti**: foto albumi, filmi, spomin, sestavljanke, križanke, predstavljane kovancev iz ene posode v drugo, iskanje majhnih predmetov v posodi riža.
- **Družinske aktivnosti**: druženje ob praznikih, družinska srečanja, igra z vnuki, pogovori.
- **Počitek**: počitek po kosilu, sedenje in sproščanje, poslušanje glasbe.

(Povzeto po »Živeti z demenco doma, Vodnik o demenci za svojce«; Vir: www.spomin-cica.si)

POMEMBNO: Zgodnja diagnoza (V nujnih primerih pokličite **Enoto krizne intervencije na Univerzitetni psihiatrični kliniki Ljubljana** na številko: 01 587 49 00 ali številko za klic v sili: 112.) je ključna, ker so zdravlila najbolj učinkovita v začetnih fazah bolezni, hkrati pa pripomore k boljšemu soočanju z boleznijo tako osebe z demenco kot njihovih svojcev ter k izboljšanju kakovosti življenja. V večini primerov predpisana zdravlila za demenco bolezni ne zdravijo, upočasnijo le njeno napredovanje. Zgodnje zdravljenje omogoča, da oseba z demenco ostane aktivna čim dalj in s tem tudi vključena v družbo.

SI ŽELITE DRUŽABNIKA?

Potrebuje razbremenitev? Nekoga, ki vam bo pomagal? Nekoga, ki se bo z vašim najdražjim družil, bral, igral družabne igre, hodil na sprehode ali izvajal druge prostočasne aktivnosti?

POSTANI DRUŽABNIK STAREJŠIM!

Vas veseli delo s starejšimi ljudmi? Bi del vašega dragocenega časa podarili starejši osebi in ji s tem polepšali dan?

Družabnik je oseba, ki aktivno preživlja prosti čas z osebami z demenco. Z njimi se družijo, bere, igra družabne igre, gre na sprehod ali izvaja druge prostočasne aktivnosti. Informacije: tel.: 031 670 337, Anja oz. el. naslov: ivankinespomincice@gmail.com.

Skupina za samopomoč svojcem oseb z demenco se družijo vsak drugi torek v mesecu (10. marec oz. 14. april 2020), ob 18. uri, v Užitkarnici Jama, Stična 27. Vabimo svojce in tudi obolele za demenco, da se nam pridružite. NE POZABITE PRITI!

Na srečanjih skupine za samopomoč svojci pridobijo znanje in informacije, pomembne za nadaljnje življenje z osebo z demenco, kakor tudi informacije za oskrbo ter nego osebe, znanje o ustrezni komunikaciji, načrtovanju prihodnosti ob osebi z demenco, o aktivnostih, ki jih še zmore, ohranjanje samostojnosti. Sodelovanje v skupini, medsebojna izmenjava izkušenj in pridobljeno znanje pripomorejo k razbremenjevanju osebnih stisk. Pomembno je vedeti, da svojci v prvi fazi demence spodbujajo samostojnost bolnika, v drugi fazi poskrbijo za njegovo varnost, v tretji fazi pa za nego in udobje.

Anja Žitnik

Vabilo na brezplačne svetovalne pogovore

»POMOČ V DUŠEVNI ALI SOCIALNI STISKI«

Življenjski problemi in manifestacije, ki jih imenujemo »simptomi«, so del naših vsakdanjih življenjskih izkušenj in so kot taki rezultat naših mehanizmov prevladovanja, emocionalnih obrazcev in zakoreninjenega načina razmišljanja.

Vsako živo bitje poskuša osmisliti in dojeti sebe in svet, ki ga obkroža. Ko načini, s katerimi smo razumeli sebe, po določenem času začnejo odpovedovati in pokažejo svoje omejitve, prihaja do problemov, ki se lahko manifestirajo na različne načine (anksioznost, depresija, obsesivno-kompulzivni rituali, odvisnost ipd.).

Naloga psihoterapevta je, da pomaga osebi, da bolje razume sebe in širšo perspektivo svojih problemov ter da s skupnim delom dosežeta terapevtske spremembe. S tem se povečata občutek osebne blagostanja in kakovost življenja osebe, ki se je obrnila po pomoč.

Širši spekter problemov, zaradi katerih ljudje prihajajo na terapijo:

- anksioznost
- depresija
- panični napadi
- motnje prehranjevanja
- alkoholizem
- strahovi in fobije
- somatizacije
- stres
- izgorelost (burnout)
- težave s spanjem
- travme in posttravmatske motnje
- zakonske težave in težave v komunikaciji s partnerjem
- osebne življenjske krize

Navedeni problemi lahko povzročijo konflikte z drugimi osebami, poslabšajo medčloveške odnose, prekinajo vsakodnevno funkcioniranje, povzročijo dodatne probleme v službi ali v šoli kakor tudi na drugih pomembnih socialnih področjih.

S primerno terapevtsko pomočjo je možno premagati te težave in najti zdrave načine za doseganje kakovostne in učinkovite oblike življenja.

Na naših svetovalnih urah bomo poskušali skozi pogovor in avtentično izmenjavo mnenj priti do boljšega razumevanja sebe in sveta, ki nas obkroža. Psihoterapija kot zdravilni pogovor in specifičen skupek tehnik za premagovanje življenjskih problemov in mentalne bolečine najde svoj naravni izhod v daljnem prostoru med ljudmi.

V varnem okolju bomo pomagali dati osnovne odgovore. Naj gre zgolj za čustvene probleme v ožjem družinskem ali poslovnem okolju ali pa za bolj zapletene duševne stiske.

Na voljo vam bomo vsak zadnji petek v mesecu v dopoldanskem in popoldanskem terminu. Svetovali vam bomo pri premagovanju težav znotraj svojih možnosti ali pa z napotitvijo k drugim ustreznim ustanovam.

Svetovalni pogovori bodo potekali v prostorih za »Medgeneracijsko druženje« v stavbi Knjižnice Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17.

Posamezni pogovori bodo trajali 30 min.

Za rezervacijo posameznega termina pokličite na tel. št.: 070 401 321.

DRUŽINSKO IN PARTNERSKO SVETOVANJE

www.center-fiducia.si

Termini:

27. 3. 2020	9.00-13.00 in 16.00-20.00
24. 4. 2020	9.00-13.00 in 16.00-20.00
29. 5. 2020	9.00-13.00 in 16.00-20.00

PRISRČNO VABLJENI!

Max Mathys, BA BehSc

Zlata poroka zakoncev

Govekar

Kaj je lepšega v življenju, kot da v krogu svojih najdražjih praznuješ častitljivo zlato poroko. To srečo sta doživela tudi Ljuba in Pavle Govekar, ki sta 18. 1. 2020 v stiški baziliki pred opatom Maksimiljanom Filejem in župnikom Brankom potrdila 50-letno ljubezen in obnovila svoje poročne zaobljube.

Lahko sta vesela, da jima je uspelo, ob njunem jubileju jima iskreno čestitamo in jima želimo še veliko skupnih, srečnih let.

Po končanem cerkvenem obredu so zlato-poročenca pozdravili tudi stiški gasilci. Pavle in Ljuba sta namreč dolgoletna, požrtvovalna člana PGD Stična in gasilci so jima čestitali po gasilsko, s špalirjem iz vodnih curkov.

Še enkrat Ljuba in Pavle, iskrene čestitke in na mnoga leta.

Nada Hauptman

OBMOČNO ZDRUŽENJE

GROSUPLJE

vabi na

KRVODAJALSKO AKCIJO

V TOREK, 14. 4. 2020, OD 7. DO 13. URE, V SREDNJI ŠOLI JOSIPA JURČIČA V IVANČNI GORICI

V SREDO, 15. 4. 2020, OD 7. DO 12. URE, V OSNOVNI ŠOLI DOBREPOLJE, VIDEM-DOBREPOLJE

V ČETRTEK, 16. 4. 2020, OD 7. DO 13. URE, V DRUŽBENEM DOMU GROSUPLJE

S seboj prinesite osebni dokument s fotografijo.

SKUPAJ REŠUJMO ŽIVLJENJA!

Svetovni dan ledvic

12. marec 2020

BREZPLAČNE MERITVE

KRVNI SLADKOR

KRVNI TLAK

BELJAKOVINE V URINU

Test - ALI SEM FIT?

AMBULANTA ZAGRADEC

od 8.00 do 10.00

ZDRAVSTVENI DOM IVANČNA GORICA

od 11.30 do 13.00

Malo drugače o izgorelosti

Izgorelost je stanje občutne fizične, psihične in/ali čustvene izčrpanosti, ki se ne pojavlja samo prehodno po večjih obremenitvah. Ker gre za sindrom, se navadno izraža z več različnimi simptomi, ki se lahko precej razlikujejo glede na posameznika ter stopnjo in obseg njegovega obolenja. Izgorelost je psihosomatska bolezen, ki ima psihični vzrok in telesne posledice. Sprva se psihični vzroki na telesu poznajo kot utrujenost, tesnoba, nespečnost. Če pri tem ne ukrepamo, se na telesu začnejo pojavljati tudi druge resne spremembe.

Izgorevanje poteka na več ravneh: na telesni ravni (npr. v obliki glavobolov, utrujenosti, težav s srcem, s prebavili), na mentalni (kot motnje koncentracije, upad motivacije, težave pri odločanju in prenašanju obremenitev) ter na čustveni ravni (npr. kot nemir, brezzvoljnost, občutek lastne nevrednosti, notranje praznine). Osebe, ki trpijo za izgorelostjo, imajo podobne simptome, vendar gre pri vsakem človeku za edinstveno obliko izčrpanosti. Vsak organizem vsakomur sporoča nekaj svojega, skupni imenovalac pa je opozorilni klic telesa, kadar se v organizmu pojavi neravnovesje. Gre za to, da nas telo naravno opozori, da nekaj delamo močno narobe – gremo 'preko sebe'. Opozorilni znaki se pojavijo postopno in sprva v blagi obliki. To nam daje možnost, da jih pravočasno prepoznamo in ukrepamo, še preden nastopi faza popol-

ne izčrpanosti (zadnja faza izgorelosti oziroma stanje depresivnega obupa). Pa si znamo zares prisluhniti, ko začutimo, da se naš organizem upira našemu vedenju, (ne) postavljanju meja, izražanju osebnih potreb in načinu življenja? In kaj naredimo za spremembo? Bolje preprečiti kot zdraviti

Dr. Schmiedel pravi, da je rešitev problema preprosta: zmanjšajmo obremenitve in povečajmo vire moči, pa se bomo vrnili nazaj v stanje ravnovesja. Zastavlja se vprašanje, kako povečati vire moči? Odgovorov na to vprašanje je vsaj toliko, kot je nas. Vsak ima svoje strategije, da si 'polni baterije'. Lahko smo hvaležni, da se naš organizem z nami sporazumeva. Naša dolžnost pa je, da mu prisluhnemo. Zato le pogumno naprej po poti odkrivanja lastnih virov moči in srečno!

»Stori nekaj dobrega za svoje telo, da bo duša rada bivala v njem.« (Terezija Avilska, mističarka in svetnica, 1515-1582)

Povzeto po knjigah Izgorelost: si upate živeti drugače (Bončina, 2019) in Izgorelost: ko nas delo, družina in vsakdanjik izčrpavajo (Schmiedel, 2011)

M. Erlah, dipl. psih.,
Center za krepitev zdravja,
Zdravstveni dom Ivančna Gorica

CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA IVANČNA GORICA:

URNIK DELAVNIC **PROGRAMA ZA KREPITEV ZDRAVJE**

Naslov delavnice	Datum	Trajanje
Tehnike sproščanja	Sreda, 4. 3. 2020, ob 16.30 Ponedeljek, 16. 3. 2020, ob 18.15 Četrtek, 19. 3. 2020, ob 7.30	1 x 90 min
Zdravo živim	Torek, 17. 3. 2020, ob 18.00 Ponedeljek, 30. 3. 2020, ob 8.00 Torek, 31. 3. 2020, ob 18.00 Sreda, 15. 4. 2020, ob 18.00 Petek, 17. 4. 2020, ob 8.00	1 x 90 min
Zvišan krvni tlak	Torek, 10. 3. 2020, ob 18.00 Četrtek, 12. 3. 2020, ob 8.00 Torek, 7. 4. 2020, ob 18.00 Četrtek, 9. 4. 2020, ob 18.00	1 x 90 min
Zvišane maščobe v krvi	Sreda, 25. 3. 2020, ob 18.00 Petek, 27. 3. 2020, ob 8.00 Torek, 21. 4. 2020, ob 18.00 Četrtek, 23. 4. 2020, ob 8.00	1 x 90 min
Telovadba za nosečnice	Vsak ponedeljek ob 16.30. Za informacije pokličite 01 620 47 83.	45 min
Zvišan krvni sladkor	Četrtek, 5. 3. 2020, ob 18.00 Četrtek, 16. 4. 2020, ob 8.00	1 x 90 min
Sladkorna bolezen tip 2, življenje s sladkorno boleznijo	Torek, 10. 3. 2020 Sreda, 11. 3. 2020	6 srečanj
Ali sem fit	Vsak ponedeljek ob 15.30. Vsak torek ob 9.00. Obvezne prijave za nadaljnja navodila.	1 x 90 min
Test hitre hoje na 2 km	Sreda, 1. 4. 2020, ob 14.00 Ponedeljek, 24. 8. 2020, ob 17.00	1 x 30 min
Zdravo jem	Torek, 31. 3. 2020, ob 8.00 Četrtek, 2. 4. 2020, ob 18.00	6 srečanj
Spoprijemanje z depresijo	Torek, 3. 3. 2020, ob 9.00	4 srečanja
Spoprijemanje s stresom	Ponedeljek, 9. 3. 2020, ob 18.15	4 srečanja
Spoprijemanje s tesnobo	Ponedeljek, 2. 3. 2020, ob 16.30	4 srečanja
Zdravo hujšanje	Avgust 2020 - Zbiramo prijave!	5 mesecev
Gibam se	Avgust 2020 - Zbiramo prijave!	12 srečanj
Da, opuščam kajenje	Zbiramo prijave!	6 srečanj

Za udeležbo na posamezni delavnici se obvezno prijavite na ckz@zd-ivg.si

ali po telefonu 01 620 47 82. Delavnice so brezplačne.

Vabljeni, da skupaj poskrbimo za vaše zdravje!

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2020 (Uradni list RS, št. 16/19 in 73/19) in 5. člena Pravilnika za sofinanciranje mladinskih programov in projektov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 92/05, 31/07 in 26/14) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje mladinskih programov in projektov iz proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2020

1. Naziv in sedež naročnika: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.

2. Predmet javnega razpisa je sofinanciranje letnih mladinskih programov (dejavnosti) in/ali posameznih mladinskih projektov (en projekt letno na posameznega izvajalca). Kot letni mladinski program se šteje kontinuirano izvajanje in koordiniranje mladinskih aktivnosti skozi vse razpisno obdobje (celo leto), za posamezne mladinske projekte pa izvedbo enkratnih obsežnejših letnih aktivnosti.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje zlasti naslednjih mladinskih programov in projektov, ki:

- vključujejo neformalno izobraževanje in druge obšolske dejavnosti,
- vključujejo informativna središča in druge oblike informiranja ter svetovanja mladim,
- vključujejo raziskovalno dejavnost mladih,
- vključujejo mladinsko prostovoljno delo,
- vključujejo aktivno in kvalitetno preživljanje prostega časa,
- vključujejo programe za preprečevanje uživanja drog in drugih nevarnih substanc,
- spodbujajo k strpnosti, nenasilju med in nad mladimi,
- spodbujajo kulturno izražanje in kreativnost,
- spodbujajo inovativnost in podjetnost mladih.

Predmet sofinanciranja ne morejo biti mladinski programi in projekti, ki imajo naravo:

- dopolnilnega poklicnega ali univerzitetnega izobraževanja,
- rednega ali dopolnilnega izobraževanja v okviru ustanov, ki delujejo v skladu z določili Zakona o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja,
- investicij ali nakupa opreme,
- vključevanja odvisnikov v skupnosti za zdravljenje odvisnosti,
- znanstvenih raziskovanj in strokovnih srečanj znanstvenega značaja.

3. Na razpisu lahko sodelujejo naslednji izvajalci mladinskih programov in projektov: neprofitne organizacije, zavodi, društva, zveze, zasebniki in druge organizacije, ki so nosilci programov in projektov, namenjenih predvsem mladim med 10. in 29. letom.

4. Izvajalci mladinskih programov in projektov morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- so registrirani za opravljanje dejavnosti, za katero se prijavljajo,
- da so registrirani in delujejo najmanj eno leto;
- imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske možnosti za uresničitev načrtovanih aktivnosti,
- programi in projekti se izvajajo za mladino v občini Ivančna Gorica (mladi od 10 do 29 let),
- imajo izdelano finančno konstrukcijo, iz katere so razvidni prihodki in odhodki izvajanja mladinskih programov in projektov, delež lastnih sredstev, delež javnih sredstev, delež sredstev uporabnikov in delež sredstev iz drugih virov,
- za izvedbo programov in projektov morajo zagotoviti najmanj 50% - delež sofinanciranja iz drugih (neproračunskih) virov,
- vsako leto občinski upravi redno dostavijo poročilo o realizaciji programov in projektov za preteklo leto.

5. Okvirna višina sredstev, ki so na razpolago za sofinanciranje mladinskih programov, so rezervirana na postavki 18045 – Sofinanc. dejav. društev, ki delajo z mladimi, in sicer v višini **4.000,00 EUR**.

6. Merila in kriteriji za vrednotenje mladinskih programov in projektov so naslednja:

- PREGLEDNOST – cilji in namen mladinskih programov in projektov so jasno opredeljeni – do 5 točk.

• ŠTEVILO AKTIVNIH ČLANOV OZIROMA NOSILCEV mladinskih programov in projektov

- 1–5 aktivnih članov oz. nosilcev - 2 točki,
- 6–10 aktivnih članov oz. nosilcev - 3 točke,
- 11–15 aktivnih članov oz. nosilcev - 4 točke,
- 16–20 aktivnih članov oz. nosilcev - 5 točk.

• DELEŽ LASTNIH SREDSTEV za izvedbo mladinskih programov in projektov

- 60–80 % - 2 točki,
- 81–90 % - 5 točk,
- več kot 90 % - 8 točk.

• CILJNA POPULACIJA – programi in projekti vključujejo mlade z manj priložnostmi, iz ogroženih družin, šolske osipnike ter družbeno izločeno invalidno mladino – do 5 točk

• REFERENCE izvajalca pri izvajanju mladinskih programov in projektov – do 5 točk;

• DOSTOPNOST – programi in projekti vključujejo mladino iz celotne občine, aktivnosti so dostopne za neorganizirano mladino – do 5 točk;

• INOVATIVNOST – mladinski programi in projekti neposredno ne posnemajo že izvedenih projektov in programov ter vsebujejo drugačen pristop k reševanju problemov – do 10 točk;

• EKONOMIČNOST – mladinski programi in projekti imajo realno finančno konstrukcijo – do 10 točk;

• KONTINUIRANOST – mladinski programi in projekti se izvajajo oziroma že trajajo daljše časovno obdobje, se nadgrajujejo – do 5 točk.

Odobrena vrednost sredstev za posamezno prijavo je odvisna od števila točk, ki jih bo prijavitelj dobil glede na obseg ter kakovost projektne prijave in vrednosti točke. Vrednost točke bo določena tako, da se bo višina razpoložljivih sredstev delila s seštevkom vseh ocen izbranih prijaviteljev. Odobrena vrednost zaprosenih sredstev posameznega prijavitelja pa bo določena tako, da se bo njegovo število točk pomnožilo z vrednostjo točke.

7. Dodeljena sredstva izvajalcem mladinskih programov in projektov za leto 2020 morajo biti porabljena v letu 2020.

8. Razpisna dokumentacija je na voljo do zaključka razpisa v sprejemni pisarni Občine Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica, vsak dan v poslovnem času občine ter na spletni strani Občine Ivančna Gorica <http://www.ivančna-gorica.si/>. Podrobnejše informacije posreduje strokovna sodelavka Rozalija Smrekar, tel. (01) 781 21 21, rozalija.smrekar@ivančna-gorica.si.

9. Prijavitelji morajo prijavo oddati najpozneje **do vključno 26. 03. 2020** na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica. Prijave morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako »Prijava na javni razpis za mladinske programe in projekte za leto 2020 – ne odpiraj.« Na hrbtani strani mora biti naveden naslov prijavitelja.

Vloge se lahko oddajo osebno v sprejemni pisarni Občine Ivančna Gorica ali priporočeno po pošti. Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica).

10. Izvajalci mladinskih programov in projektov, ki želijo kandidirati na javnem razpisu, **morajo k prijavnemu obrazcu priložiti:**

- seznam članov društva s plačano članarino iz vaše evidence (za društva, ki imajo sedež v občini Ivančna Gorica; za društva, ki pa nimajo sedeža v Občini Ivančna Gorica navedite skupno število članov in priložite seznam članov društva, ki so občani Občine Ivančna Gorica),
- izpolnjen, podpisan in parafiran vzorec pogodbe.

Za tiste, ki se prijavljajo prvič pa še:

- fotokopija odločbe o registraciji (za društva jo izda Upravna enota),
- fotokopija statuta ali drugega ustanovitvenega akta iz katerega je razvidna dejavnost na področju mladinskih dejavnosti.

11. Odpiranje prijav za dodelitev sredstev, ki ne bo javno, bo strokovna komisija opravila predvidoma **30. 03. 2020** v prostorih Občine Ivančna Gorica.

12. Strokovno komisijo s sklepom imenuje župan, ugotavlja pa bo pravočasnost, upravičenost in popolnost vloge glede na besedilo javnega razpisa ter zatem tudi ocenjevanje in vrednotenje ustreznih vlog.

13. Vloge **ne** bomo upoštevali v primeru da:

- ni bila poslana v predpisanem roku,
- ni bila poslana na način, ki je opredeljen v javnem razpisu ali
- je vlogo oddal neupravičen prijavitelj.

Za vloge, ki ne bodo popolne, bo komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog vlagatelja pisno pozvala k dopolnitvi. Nepopolne vloge mora vlagatelj dopolniti v roku 5 dni od prejema pisnega obvestila za dopolnitev. Če tega vlagatelj ne stori, se vloga s sklepom zavrže.

14. Vlagatelj bo obveščen o odločitvi o dodelitvi sredstev (višini in namenu odobrenih finančnih sredstev) s sklepom direktorice občinske uprave. Na podlagi sklepov bo Občina Ivančna Gorica z izvajalci izbranih programov sklenila pogodbe o sofinanciranju programa. Zoper sklep iz prejšnjega odstavka je možno vložiti pritožbo in sicer pri županu Občine Ivančna Gorica v roku 8 dni po prejemu sklepa. Župan o pritožbi odloči z odločbo, zoper katero ni pritožbe, je pa možno pri pristojnem sodišču sprožiti upravni spor.

15. Nadzor nad izvajanjem programov in porabo finančnih sredstev izvajalcev programov izvaja občinska uprava. **Izvajalci morajo najkasneje do zadnjega dne v februarju 2021 podati letno poročilo o izvedbi programov z dokazili o izpolnitvi prevzetih obveznosti.**

Za dokazovanje namenske porabe odobrenih sredstev mora izvajalec letnemu poročilu o izvedbi predložiti kopije računov za stroške, nastale z izvedbo programa.

16. Mladinski programi in projekti izvajalcev, ki se financirajo ali sofinancirajo iz kateregakoli drugega javnega razpisa lokalne skupnosti, ne morejo biti predmet sofinanciranja po merilih tega pravilnika.

17. Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najkasneje v 60 dneh od datuma odpiranja prijav. Občina Ivančna Gorica bo z izbranimi prijavitelji sklenila pogodbo o sofinanciranju mladinskih programov in projektov v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu.

Številka: 430-0006/2020-2

Datum: 24. 02. 2020

OBČINA IVANČNA GORICA

župan

Dušan Strnad

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2020 (Uradni list RS, št. 16/19 in 73/19) in 5. člena Pravilnika o sofinanciranju programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 20/17) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2020

- Naziv in sedež: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica.
- Predmet javnega razpisa so:
 - letni programi (dejavnosti) in projekti (največ dva na izvajalca), med katere sodijo organizacije večjih prireditev, proslav, dogodkov, izdaje knjig, brošur, zvočnih zapisov ipd., ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (v nadaljevanju Občina) ter pomenijo prispevek k vsebinski učinkovitosti in javni koristi občanov ter prepoznavnosti občine;
 - izobraževanje odraslih.
- Na razpisu lahko sodelujejo naslednji izvajalci programov in projektov:
 - fizične in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče oziroma sedež na območju Občine. Druge fizične in pravne osebe so lahko upravičenci le, če se programi in projekti pretežno nanašajo ali se odvijajo na območju Občine.
 - upravičenci do sofinanciranja programov in projektov izobraževanja odraslih so lahko organizacije, registrirane za opravljanje dejavnosti izobraževanja odraslih s sedežem in delovanjem na območju Občine.
- Izvajalci programov in projektov morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
 - da so registrirani in delujejo najmanj eno leto;
 - izvajajo programe in projekte, ki so predmet razpisa;
 - programi in projekti vključujejo člane oziroma uporabnike iz Občine;
 - imajo jasno konstrukcijo prihodkov in odhodkov ter zagotovljene druge (neproračunske) vire financiranja;
 - imajo izkušnje in reference z izvajanjem programov in projektov na področju za katerega se prijavljajo;
 - opravljajo dejavnost na neprofitni osnovi;
 - imajo poravnane obveznosti do Občine;
 - vsako leto občinski upravi redno dostavijo poročilo o realizaciji programov in projektov, ki so bili sofinancirani iz proračuna Občine;
 - vodijo evidenco o članstvu (društva) in ostalo dokumentacijo skladno z zakonom, ki ureja društva oziroma drugim zakonom, ki ureja pravni status prijavitelja;
 - za isti program niso sofinancirani iz drugih virov proračuna Občine;
 - izpolnjujejo pogoje in merila iz tega pravilnika, ki so osnova za vrednotenje programov in aktivnosti.
- Okvirna višina sredstev za leto 2020, ki so na razpolago za sofinanciranje programov in projektov izvajalcev, ki so predmet tega razpisa je **14.100,00 EUR**.

Od tega se nameni za programe in projekte izvajalcev, ki so predmet tega razpisa (organizacija večjih prireditev, proslav, dogodkov, izdaje knjig, brošur, zvočnih zapisov ipd.) v višini **11.600,00 EUR**, za izobraževanje odraslih pa v višini **2.500,00 EUR**.

- Prijavitelji, ki želijo kandidirati na javnem razpisu, morajo k prijavi priložiti:
 - izpolnjeno prijavo na razpis, izpolnjene obrazce iz razpisne dokumentacije (vsi prijavitelji) ter vse v razpisni dokumentaciji zahtevane priloge;
 - s podpisom potrjen vzorec pogodbe (vsi prijavitelji);
 - kopijo odločbe oziroma sklepa o registraciji (samo tisti, ki se prijavljajo prvič);

Prijave in ostale prijave obrazce morajo podpisati upravičene osebe – zastopniki oziroma fizične osebe osebno ali njihovi pooblaščenici.

- Merila in kriteriji za vrednotenje prijavljenih programov in projektov so naslednja:

1. PROGRAMI IN PROJEKTI, KI NISO PREDMET DRUGIH JAVNIH RAZPISOV OBČINE IVANČNA GORICA:

- Preglednost** – cilji ter nameni programov in projektov so jasno opredeljeni (0 do 5 točk);
- Sedež** – izvajalec ima stalno prebivališče

- oziroma sedež v občini (5 točk);
- Število vključenih članov izvajalca programa s stalnim prebivališčem v Občini Ivančna Gorica:**
 - 1-5 aktivnih članov (2 točki),
 - 6-10 aktivnih članov (3 točke),
 - 11-15 aktivnih članov (4 točke),
 - 16-20 aktivnih članov (5 točk),
 - nad 20 aktivnih članov (7 točk);
- Promocija** – programi in projekti prispevajo k prepoznavnosti občine (0 do 10 točk);
- Realizacija** – programi in projekti so v celoti izvedljivi v tekočem letu (0 do 5 točk);
- Inovativnost in nadgradnja obstoječih programov/projektov** (0 do 10 točk);
- Sodelovanje** – izvajalci redno sodelujejo pri aktivnostih, katerih organizator je Občina Ivančna Gorica (0 do 5 točk);
- Reference** – redno in kvalitetno delovanje skozi daljše časovno obdobje (0 do 5 točk);
- Delež lastnih sredstev** – za izvedbo programov in projektov imajo izvajalci:
 - 60 – 80% lastnih sredstev (1 točka),
 - 81 – 90% lastnih sredstev (2 točki),
 - več kot 90% lastnih sredstev (5 točk).

2. IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH:

- Dejavnost se izvaja v okviru programov mreže univerz za tretje življenjsko obdobje (10 točk);
 - Obseg posameznega programa je 25 ur ali več (5 točk);
 - V posamezen program je vključenih vsaj 5 udeležencev (5 točk);
 - Zagotovljeno je kontinuirano izvajanje programov in njegova nadgradnja (0 do 5 točk);
 - Vključene so različne oblike učenja:
 - Študijski krožki in delavnice (5 točk),
 - Strokovna predavanja (5 točk),
 - Strokovne ekskurzije (5 točk),
 - Predstavljanje dosežkov in sodelovanje s sorodnimi organizacijami (0 do 5 točk).
- Dodeljena sredstva izvajalcem programov in projektov morajo biti porabljena v letu 2020.
 - Razpisna dokumentacija je na voljo do zaključka razpisa v sprejemni pisarni Občine Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica, vsak dan v poslovnem času občine ter na spletni strani Občine Ivančna Gorica <http://www.ivančna-gorica.si/>. Podrobnejše informacije posreduje strokovna sodelavka Rozalija Smrekar, tel. (01) 781 21 21, rozalija.smrekar@ivančna-gorica.si.
 - Prijave morajo prijavitelji oddati osebno na vložišče Občine Ivančna Gorica ali po pošti (priporočeno s povratnico) na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska ulica 8, 1295 Ivančna Gorica. Rok za oddajo prijav je **do vključno 06. 04. 2020**. Nepravočasno ter nepravilno oddanih prijav komisija ne bo upoštevala.
 - Posamezna prijava na javni razpis mora biti pripravljena izključno na obrazcih iz razpisne dokumentacije naročnika (Občina Ivančna Gorica). Prijave morajo biti oddane v zaprti kuverti z oznako »**Prijava na javni razpis za sofinanciranje programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica v letu 2020 – ne odpiraj.**«
 - Odpiranje prijav za dodelitev sredstev, ki ne bo javno, bo strokovna komisija opravila predvidoma **09. 04. 2020** v prostorih Občinske uprave Občine Ivančna Gorica.

- Odobrena vrednost sredstev za posamezno prijavo je odvisna od števila točk, ki jih bo prijavitelj dobil glede na obseg ter kakovost projektne prijave in vrednosti točke. Vrednost točke bo določena tako, da se bo višina razpoložljivih sredstev delila s seštevkom vseh ocen izbranih prijaviteljev. Odobrena vrednost zaprosenih sredstev posameznega prijavitelja pa bo določena tako, da se bo njegovo število točk pomnožilo z vrednostjo

točke.

Strokovna komisija bo ugotavljala pravočasnost, upravičenost in popolnost prijave glede na besedilo javnega razpisa ter zatem tudi ocenjevanje in vrednotenje ustreznih prijav.

Prijava ne bo upoštevana v primeru da:

- ni bila poslana v predpisanem roku,
- ni bila poslana na način, ki je opredeljen v javnem razpisu ali
- je prijavo oddal neupravičen prijavitelj.

Za prijave, ki ne bodo popolne, bo komisija v roku 8 dni od odpiranja vlog prijavitelja pisno pozvala k dopolnitvi. Nepopolne prijave mora prijavitelj dopolniti v roku 5 dni od prejema pisnega obvestila za dopolnitev. Če tega prijavitelj ne stori, se prijava s sklepom zavrže.

- Prijavitelj bo obveščen o odločitvi o dodelitvi sredstev (višini in namenu odobrenih finančnih sredstev) z odločbo direktorice občinske uprave. Na podlagi odločbe Občina Ivančna Gorica z izvajalci izbranih programov sklenila pogodbe o sofinanciranju. Zoper odločbo iz prejšnjega odstavka je možno vložiti pritožbo, in sicer pri županu Občine Ivančna Gorica v roku 15 dni po prejemu odločbe. Župan o pritožbi odloči z odločbo, zoper katero ni pritožbe, je pa možno pri pristojnem sodišču sprožiti upravni spor.

- Nadzor nad izvajanjem programov in porabo finančnih sredstev izvajalcev programov izvaja občinska uprava.

- Izvajalci morajo najkasneje do zadnjega dne v februarju 2021 podati letno poročilo o izvedbi programov z dokazili o izpolnitvi prevzetih obveznosti (namenski porabi sredstev pridobljenih na podlagi javnega razpisa) in zaključno poročilo.

Za dokazovanje namenske porabe odobrenih sredstev mora izvajalec letnemu poročilu o izvedbi predložiti kopije računov za stroške, nastale z izvedbo programa.

- Občinska uprava ali po njej pooblaščen organ lahko kadarkoli preveri namensko porabo sredstev.

- Če se ugotovi, da prijavitelj ne izpolnjuje oziroma ni izpolnil pogodbenih določil, mu občina lahko zadrži izplačilo še neizplačanih sredstev ali zahteva vrnitev v ta namen že dodeljenih sredstev, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi od dneva nakazila do dneva vračila.

- Če prijavitelj ni oddal poročila o realizaciji programa ali če je bila na podlagi nadzora ugotovljena nenamenska poraba sredstev, ne more pridobiti sredstev na podlagi Pravilnika o sofinanciranju programov in projektov izvajalcev, ki niso predmet drugih javnih razpisov iz proračuna Občine Ivančna Gorica (Uradni list RS, št. 20/17) v naslednjem letu.

- Prijavitelji bodo o izidu javnega razpisa obveščeni najpozneje v 60 dneh od datuma odpiranja prijav. Občina Ivančna Gorica bo z izbranimi prijavitelji sklenila pogodbo o sofinanciranju programov v okviru sredstev, zagotovljenih v proračunu.

Številka: 430-0005/2020-2

Datum: 24. 02. 2020

OBČINA IVANČNA GORICA
župan
Dušan Strnad

Na podlagi Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPSRS 1011, 3/13, 81/16), Odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2020 (Uradni list RS, št. 16/19, 73/19) in Pravilnika o sofinanciranju kmetijstva in razvoju podeželja v Občini Ivančna Gorica za programsko obdobje 2015-2020 (Uradni list RS, št. 54/15) Občina Ivančna Gorica objavlja

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje kmetijstva in razvoj podeželja v Občini Ivančna Gorica za leto 2020

I. PREDMET RAZPISA:

Predmet razpisa so državne pomoči, ki se bodo dodeljevale za ohranjanje, spodbujanje in razvoj podeželja v Občini Ivančna Gorica (v nadaljevanju: občina). Državne pomoči (NRP OB039-14-0001 - Subvencije v kmetijstvu-državna pomoč) se dodeljujejo za skupinske izjeme za kmetijstvo in sicer za izvajanje ukrepov s področja skupinskih izjem za kmetijstvo in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah (splošna pravila za gospodarstvo – pomoč »de minimis«) za naslednji vrsti ukrepov:

1. UKREPI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 702/2014

A. UKREP 1: Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo (14. člen Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014).

Pomoč za naložbe v kmetijska gospodarstva za primarno proizvodnjo se lahko dodeli za naslednje podprograme:

- 1.1. Strukturni ukrepi v kmetijstvu in živilstvu,
- 1.2. Zemljiške operacije.

2. UKREPI »DE MINIMIS« POMOČI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 1407/2013

B. UKREP 6: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji – de minimis

Pomoč iz ukrepa 6 se dodeli za:

- predelavo primarnih kmetijskih proizvodov, gozdnih sadežev in zelišč;
- prodajo pridelkov in izdelkov s kmetij;
- turizem na kmetiji.

C. UKREP 9: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja.

II. UPRAVIČENCI DO POMOČI SO:

- 1) pravne in fizične osebe, ki ustrezajo kriterijem za mikro podjetja, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, oziroma, v primerih ukrepov po členih 17, 21, 29 Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 dejavna v kmetijskem sektorju, ter v primerih ukrepa po členu 38 Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 dejavna v gozdarskem sektorju ter so vpisane v register kmetijskih gospodarstev in imajo sedež na območju občine;
- 2) pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z nekmetijsko dejavnostjo na kmetijskem gospodarstvu ter predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov na kmetijskem gospodarstvu, imajo stalno prebivališče oziroma sedež v občini, so vpisani v register kmetijskih gospodarstev in imajo v lasti oziroma v zakupu kmetijska zemljišča, ki ležijo na območju občine;
- 3) člani kmetijskega gospodarstva, ki imajo stalno bivališče na naslovu nosilca dopolnilne dejavnosti,
- 4) organizacije, ki so registrirane za izvajanje storitev prenosa znanja in informiranja ter izobraževanja in usposabljanja,
- 5) registrirana stanovska in interesna združenja, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva, prehrane in čebelarstva na območju občine ali regije;

III. OKVIRNA VIŠINA SREDSTEV

Obseg razpisanih sredstev:

- a) 79.900 EUR za naložbe v primarno kmetijsko proizvodnjo in naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, ki so zagotovljena v proračunu občine za leto 2020 na naslednjih proračunskih postavkah: 11029001 – Strukturni ukrepi v kmetijstvu in živilstvu, 11029002 – Razvoj in prilagajanje podeželskih območij, 11029003 – Zemljiške operacije.
- b) 16.000,00 EUR za sofinanciranje delovanja društev na področju kmetijstva.

Okvirna višina sredstev po posameznih vrstah ukrepov:

A. Ukrepi v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 702/2014:

Ukrep 1 – pomoč za naložbe v opredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo – 61.900,00 EUR;

B. ukrepi de minimis v skladu z uredbo komisije (EU) št. 1407/2013:

Ukrep 6 – pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetijskem gospodarstvu – okvirna višina sredstev je 18.000,00 EUR;

Ukrep 9 – Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja – okvirna višina sredstev je 16.000,00 EUR. Občina si pridržuje pravico do spremembe okvirne višine sredstev v primeru, da se razpoložljiva sredstva spremenijo v postopku sprejemanja rebalansa proračuna občine za leto 2020.

1. UKREPI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 702/2014

A. Ukrep 1 – Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo (14. člen Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014)

- 1.1. Strukturni ukrepi v kmetijstvu in živilstvu
- a) postavka 11001 – Posodabljanje kmetijskih gospodarstev:
- naložbe v živilnoredsko in rastlinsko proizvodnjo na kmetijskih gospodarstvih, razen za rejo toplokrvnih pasem konj, perutnine in kuncev.

Za rejo drobnice se pomoči dodelijo na območjih z omejenimi dejavniki.

Upravičeni stroški:

- stroški gradnje, rekonstrukcije ali adaptacije hlevov in gospodarskih poslopij na kmetijskih gospodarstvih, ki služijo primarni kmetijski proizvodnji ter ureditev izpustov (stroški materiala in storitev) – vse s pridobljenimi ustreznimi dovoljenji,
- stroški nakupa nove kmetijske mehanizacije,
- stroški nakupa rastlinjaka, montaže ter opreme v rastlinjaku;
- stroški nakupa in postavitve zaščite pred neugodnimi vremenskimi razmerami (protitočne mreže...),
- nakup avtomatov za prodajo artiklov primarne proizvodnje (mleko, med, zelenjava, sadje...),
- sofinanciranje namakanja in izdelava vrtin (prej pridobljena vsa dovoljenja);

Obvezno je potrebno priložiti predračun za predvidena dela in nakup opreme.

Upravičenci so kmetijska gospodarstva, ki dejavnost primarne proizvodnje opravljajo na najmanj 2 ha kmetijskih zemljišč v lasti, ki ležijo na območju občine in imajo v lasti najmanj 3 GVŽ ali so rastlinski pridelovalci na vsaj 0,5 ha površin.

Intenzivnost je do 50 % upravičenih stroškov naložb na kmetijskih gospodarstvih.

Najvišji skupni znesek za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu znaša 3.000 EUR letno.

Med stroški nakupa nove kmetijske mehanizacije se izvzame traktorje.

Vsi računi in dokazila o plačilih se morajo glasiti na ime nosilca kmetijskega gospodarstva oziroma njegovega namestnika, kar mora biti razvidno iz:

- zbirne vloge za neposredna plačila za tekoče leto ali
- potrdilo iz registra KMG, ki ne sme biti starejše od dveh mesecev od datuma vložitve vloge.

Za davčne zavezance se upoštevajo limiti brez DDV-ja.

Dodatna merila za ocenjevanje:

- ali vsebina vloge ustreza namenu ukrepa,
- ali je investicija finančno upravičena,
- ali je kmetijsko gospodarstvo ustrezne velikosti,
- ali je kmetija že prejela javna sredstva za namen investicije.

Stopnje pomoči se lahko povečajo do 20 odstotnih točk, in sicer za mlade kmete (v zadnjih petih letih), ki so nosilci kmetijskega gospodarstva, za ekološko in integrirano usmerjene kmetije s tržnimi viški, kar dokazujejo s certifikatom, ter kmetije, ki redno sodelujejo kot ponudniki na lokalni tržnici. Kot dokazilo o prodaji ali uslugah je potrebno k vlogi priložiti izdane račune o opravljenih storitvah na območju občine za dejavnost, ki je registrirana.

1. 2 Zemljiške operacije

- a) Sofinanciranje pašnikov - postavka 11006.
- naložbe v postavitev pašnika, za katerega je potreben izdelan načrt ureditve pašnika s popisom del, opreme in

tehnologije paše (načrt mora biti izdelan po metodologiji, ki je določena za načrtovanje pašnika)

- novogradnja pašnika (minimalna površina je 2 ha),
- razširitev obstoječega pašnika (minimalna površina je 0,5 ha),
- obnova pašnika, starejšega od 6 let.

Upravičeni stroški:

- stroški izvedbe del za nezahtevne agromelioracije (strojne ure in material);
- stroški nakupa opreme za ograditev in pregraditev pašnikov z ograjo,
- stroški nakupa opreme za ureditev napajališč za živino.

Pogoji za pridobitev:

- ustrezna dokumentacija za izvedbo naložbe,
- predračun stroškov, za katere se uveljavlja pomoč,
- certifikat o vključenosti – ekološke in integrirane kmetije –,
- v primeru agromelioracijskih del kopijo katastrskega načrta in mapno kopijo ter program del, ki ga pripravi pristojna strokovna služba, kadar je predmet podpore ureditev pašnika,
- dovoljenje lastnika zemljišča za izvedbo naložbe v primeru zakupa zemljišča,
- splošni pogoji, ki so opredeljeni v I. poglavju Uredbe Komisije (EU) 702/14,
- sredstva se dodelijo za novogradnjo pašnika (minimalna površina 2 ha), ali za razširitev obstoječega pašnika (minimalna površina 0,5 ha) ali obnovo pašnika, starejšega od 6 let.

b. Sofinanciranje ureditve kmetijskih zemljišč - postavka 11015

Pri sofinanciranju ureditve kmetijskih zemljišč se upoštevajo:

- naložbe v drugo infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih (poljske poti, dovozne poti, poti v trajnih nasadih).

Vlogi je potrebno obvezno priložiti predračune izvajalcev za predvidena dela.

Najvišji skupni znesek za posamezno naložbo na kmetijskem gospodarstvu znaša za urejanje pašnikov največ 2.000 EUR in za obnovo poljskih poti največ 3.000 EUR letno.

B. UKREPI »DE MINIMIS« POMOČI V SKLADU Z UREDBO KOMISIJE (EU) št. 1407/2013

UKREP 6: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji – »de minimis«

Upravičenci do pomoči:

- kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s predelavo, trženjem in nekmetijskimi storitvami in imajo sedež dejavnosti in naložbo na območju občine Ivančna Gorica.

Upravičeni stroški:

- stroški izdelave projektne dokumentacije za naložbo v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov na kmetiji dopolnilne in nekmetijske dejavnosti, predelavo in trženje kmetijskih proizvodov,
- stroški gradnje ali obnove objekta za dejavnosti predelave in trženja na kmetijah ter nekmetijske dejavnosti na kmetijah;
- stroški nakupa opreme in naprav za dejavnosti predelave in trženja na kmetijah ter nekmetijske dejavnosti na kmetijah;
- nakup avtomatov za prodajo artiklov dopolnilne dejavnosti (mlečni izdelki, mesni izdelki, vloženo sadje in zelenjava...).

Intenzivnost pomoči je do 50 % upravičenih stroškov oziroma 3.000 EUR letno na kmetijsko gospodarstvo. Vlogi je obvezno potrebno priložiti predračun za izvedbo predvidenih del in nakup opreme.

Stopnje pomoči se lahko povečajo do 20 odstotnih točk in sicer za mlade kmete (v zadnjih petih letih), ki so nosilci kmetijskega gospodarstva, za ekološko in integrirano usmerjene kmetije (dokazujejo s certifikatom), ter kmetije, ki redno sodelujejo kot ponudniki na lokalni tržnici.

OSTALI UKREPI OBČINE

C. UKREP 9: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva in razvoja podeželja
a) postavka 11003 – sofinanciranje društev

Opis upravičenih stroškov:

Za društvene dejavnosti se bodo sredstva dodelila za kritje stroškov programov društev na področju kmetijstva in čebelarstva, ki so neprofitna in se ne ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo. Sredstva se bodo dodelila prijavljenim društvom v planirani višini ter v razmerju 80 % sredstev za kmetijska društva in 20 % sredstev za čebelarska društva. Sredstva bodo namenjena za organizacijo prireditve, prevoze na strokovne ekskurzije, izobraževanja, predavanja, tečaje, stroške publikacij, stroške vzpostavitve spletne strani. Natančni pogoji, kriteriji in merila za ocenjevanje in vrednotenje programov in projektov sofinanciranja so opredeljeni v točki IV. tega razpisa.

Upravičenci do pomoči:

registrirana stanovska in interesna združenja in zveze, ki delujejo na področju kmetijstva, gozdarstva in čebelarstva na območju občine Ivančna Gorica, ter registrirana stanovska in interesna združenja in zveze, katerih člani so občani občine Ivančna Gorica;

Upravičeni stroški:

- sredstva se dodelijo za kritje stroškov organiziranja programov usposabljanja (predavanja, tečaji, strokovne ekskurzije ...),
- na področju svetovalnih storitev, ki jih opravijo tretje strani, se sredstva dodelijo za honorarje za storitve, ki ne spadajo med trajne ali občasne dejavnosti, niti niso v zvezi z običajnimi operativnimi stroški podjetja,
- izmenjava znanj med gospodarstvi, tekmovanja, razstave, sejmi ter sodelovanje pri njih,
- stroški na področju širjenja znanstvenih dogajanj (prikazi in demonstracijski poskusi, delavnice, forumi ...),
- stroški publikacij, katalogov, spletišč, ki predstavljajo dejanske podatke o proizvajalcih ali proizvajalcev danega proizvoda (kritje stroškov priprave in tiska katalogov, kritje stroškov vzpostavitve internetne strani).

IV. MERILA IN KRITERIJI:

Zagotavljanje tehnične podpore v kmetijskem sektorju – delovanje društev na področju kmetijstva in gozdarstva: Usposabljanje in izobraževanje kmetov v okviru društvene dejavnosti:

Točkovanje dejavnosti društev s področja kmetijstva:

Organizacija prireditve:

- na občinski ravni 20 točk/prireditve,
- na medobčinski ravni 30 točk/prireditve,
- sodelovanje na drugih prireditvah 5 točk/prireditve.

Izobraževanje:

- izobraževanje članov društva, tečaji, seminarji – 10 točk/seminar.
- izdaja biltenov, publikacij – 20 točk / izdajo.

Članstvo:

- 1 – 9 članov 2 točki,
- 10 – 19 članov 5 točk,
- 20 – 49 članov 10 točk,
- 50 – 99 članov 15 točk,
- nad 100 članov 20 točk.

Točkovanje dejavnosti društev s področja čebelarstva:

Izvedba prireditve:

- na občinski ravni 20 točk/prireditve,
- na medobčinski ravni 30 točk/prireditve,
- sodelovanje na drugih prireditvah 5 točk/prireditve.

Izobraževanje:

- izobraževanje članov društva, tečaji, seminarji 10 točk/seminar,
- izdaja biltenov, publikacij 20 točk / izdajo.

Število panjev:

- 0 – 99 10 točk,
- 100 – 399 20 točk,
- 400 – 699 30 točk,
- 700 – 999 40 točk,
- 1000 – 1200 50 točk.

Članstvo:

- 1 – 9 članov 2 točki,
- 10 – 19 članov 5 točk,

- 20 – 49 članov 10 točk,
- 50 – 99 članov 15 točk,
- nad 100 članov 20 točk.

V. POGOJI IN KRITERIJI ZA PRIDOBITEV FINANČNIH SREDSTEV PO TEM RAZPISU

Splošni pogoji:

- Upravičenci lahko pridobijo sredstva za posamezne namene le pod pogojem, da podajo izjavo o kumulaciji pomoči, da za posamezen namen niso prejeli sredstev iz državnih ali mednarodnih virov ali drugih virov. V kolikor se je upravičenec prijavil še na druge javne razpise za isti namen in čaka na odgovor, mora to navesti v svoji vlogi. Pri dodeljevanju državnih pomoči se upoštevajo pravila, ki prepovedujejo preseganje kumulacije državnih pomoči nad dovoljeno intenziteto pomoči.
- Sredstva se lahko dodelijo upravičencem le za ukrepe, ki se izvajajo na območju občine in še niso izvedeni.
- Investicije ne smejo biti začete pred prejemom sklepa o odobritvi sredstev.
- Če je upravičenec majhno ali srednje veliko podjetje (samostojni podjetnik posameznik ali pravna oseba), mora predložiti dokazilo, da je registriran za opravljanje kmetijske dejavnosti, ki je predmet podpore.
- Mikropodjetja (KMG) ter mala in srednje velika podjetja (MSP), ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, investirajo na območju občine in so vpisani v register kmetijskih gospodarstev.
- Investicija mora biti zaključena pred izplačilom sredstev.
- Pri upravičenih stroških se upošteva nakup za novo opremo/stroje/material. Ne upošteva se lastni material ali lastno delo.
- Upravičenec je dolžan povrniti nenamensko porabljena sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki se obračunavajo od dneva plačila upravičencem do dneva vračila sredstev.
- Pomoč se lahko dodeli le za kmetijsko gospodarstvo ali združenje ipd., ki ni podjetje v težavah.
- Razpisane pomoči se bodo izplačevale kot nepovratna sredstva.
- Najvišji znesek iz vseh vrst razpisanih pomoči ne sme presegati 3.000 EUR na kmetijsko gospodarstvo na leto.
- Za ostala določila se upoštevajo pravila Pravilnika o sofinanciranju kmetijstva in razvoju podeželja v občini za programsko obdobje 2015 - 2020.
- Vsa dokazila (račune) o plačilu storitev je potrebno dostaviti najkasneje do petka, 6. 11. 2020.

VI. VSEBINA VLOGE

Upravičenci vložijo vloge in zahtevke za finančna sredstva na predpisanih obrazcih, ki jih dobijo v sprejemni pisarni na občini ali na spletni strani občine: www.ivančna-gorica.si. Upravičenci za posamezne namene podajo izjavo (v vlogi), da niso pridobili sredstev iz državnega proračuna ali drugih virov oz. priložijo ustrezno dokumentacijo in navedejo, koliko sredstev so za določen namen že prejeli. Upravičenec, ki je za določen ukrep že prejel državno pomoč, ne more ponovno kandidirati na tem javnem razpisu. Za skupno višino pomoči se šteje vsota vseh pomoči, ki jih posameznik pridobi v tekočem letu. Upravičenci morajo k vlogi, s katero se prijavijo na razpis, priložiti vso dokumentacijo, s katero dokažejo izpolnjevanje pogojev za posamezne ukrepe, določene v tem razpisu.

Obvezne priloge k vlogi so:

Fotokopija potrdila o odprtju veljavnega transakcijskega računa;
Izpolnjeno in podpisano izjavo, da za posamezen namen niso pridobili sredstev iz državnega proračuna ali drugih virov oziroma izjavo o tem, koliko sredstev so iz teh virov za določen namen že prejeli;
Predračun za predvidena dela ali nakup opreme;
Fotokopija zbirne vloge za neposredna plačila za tekoče leto (v primeru, da vloge še nimate, jo dostavite takoj po vnosu);
Druga dokumentacija, ki je zahtevana pri vsakem posameznem ukrepu (potrdila, izjave, posestni listi, mapne kopije, itd).

VII. ROK PORABE DODELJENIH SREDSTEV

Dodeljena sredstva za leto 2020 morajo biti porabljena v letu 2020.

VIII. ROK ZA PREDLOŽITEV VLOG IN NAČIN PREDLOŽITVE

Vlagatelji morajo oddati vloge za razpisane ukrepe v **zaprti ovojnici** v sprejemni pisarni občine ali po pošti kot priporočeno pošiljko na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska 8,

1295 Ivančna Gorica, **vklučno do petka, 03.04.2020** (velja datum žiga pošte).
Prepozno prispele vloge oziroma vloge, ki bodo neustrezno opremljene, se zavrže, neutemeljene pa zavrne.

Zavržene bodo vloge:

- ki ne bodo poslane v roku in na način, ki je določen v VIII. točki besedila tega razpisa,
- ki ne bodo vsebovale vseh dokazil in drugih sestavin, ki jih zahteva besedilo razpisa in razpisne dokumentacije za posamezni namen in ne bodo dopolnjene v roku za dopolnitev vloge (nepopolne vloge).

Zavrnjene bodo vloge:

- tistih vlagateljev, ki ne bodo izpolnjevali osnovnih in posebnih pogojev, določenih v besedilu razpisa in razpisne dokumentacije za posamezni namen,
- ki jih bo področna komisija, na podlagi meril za ocenjevanje in vrednotenje, ocenila kot neustrezne,
- tistih vlagateljev, ki so v fazi ocenjevanja vlog dosegli najnižje število točk v okviru posamezne vrste ukrepa, vendar le v primeru, če zaprosena sredstva vseh vlagateljev presegajo okvirno višino razpoložljivih sredstev po posameznih vrstah oziroma sklopih ukrepov.

Rok za dopolnitev nepopolno predložene vloge je 5 dni od dneva prejema poziva. Nepopolne vloge, ki jih predlagatelj v navedenem roku ne dopolni, se zavrže.

Vlagatelji bodo sklepe o višini sredstev prejeli najkasneje v roku 60 dni po zaključenem razpisu. Nato bodo prejeli pogodbo o sofinanciranju, s katero bodo dogovorjene medsebojne obveznosti.

Če upravičenci ne vrnejo podpisane pogodbe, se šteje, da so odstopili od vloge za pridobitev finančnih sredstev.

IX. NADZOR IN SANKCIJE

Nadzor nad namensko porabo sredstev spremlja in preverja občinska strokovna služba občine, lahko pa tudi druga oseba, ki jo pooblasti župan.

V primeru nenamenske porabe sredstev, pridobljenih po tem razpisu, mora prejemnik sredstva vrniti v celoti s pripadajočimi zakonskimi obrestmi od dneva nakazila do dneva vračila. Prejemnik izgubi tudi pravico do pridobitve drugih sredstev po tem razpisu za naslednji dve (2) leti.

OPOZORILO:

V primeru, da upravičenci pristopijo h koriščenju postavk proračuna, morajo dokončno in odgovorno speljati celoten postopek pridobitve sredstev proračuna in ne pred koncem realizacije odstopiti od izvedbe. V primeru odstopa od vloge sredi in pred koncem postopka, prejemnik izgubi pravico kandidiranja naslednjih 5 let na teh razpisih.

X. NAČIN REŠEVANJA VLOG

Upravičenci morajo k vlogi, s katero se prijavijo na javni razpis, priložiti vso zahtevano dokumentacijo, ki dokazuje izpolnjevanje pogojev, določenih v tem razpisu in na podlagi Pravilnika o sofinanciranju kmetijstva in razvoju podeželja v Občini Ivančna Gorica za programsko obdobje 2015-2020. Občinska uprava opravi pregled popolnih vlog. Komisija, ki jo imenuje župan, bo prispele vloge ocenila na podlagi pogojev in meril iz razpisa. V primeru nejasnosti se lahko v posameznih primerih zahteva dodatno dokumentacijo. Odpiranje prijav za dodelitev sredstev ne bo javno in sicer ga bo strokovna komisija opravila predvidoma 05.05.2020 v prostorih Občine Ivančna Gorica. Dodeljena sredstva bodo izplačana v letu 2020, v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

XI. RAZPISNA DOKUMENTACIJA IN INFORMACIJE

Razpisna dokumentacija je od dneva te objave do izteka prijavnega roka dosegljiva na spletni strani na: www.ivančna-gorica.si ali v sprejemni pisarni občine. Vse dodatne informacije lahko dobite na referatu za kmetijstvo, tel.: (01) 781 21 12 (Marija Okorn).

Številka: 430-0009/2020-2
Ivančna Gorica, 20.02.2020

OBČINA IVANČNA GORICA
Župan
Dušan Strnad

Planinski krožek Podružnične šole Krka na sankanju v dolini Tamar

Učenci PŠ Krka smo komaj dočkali svoj prvi planinski pohod v letu 2020. Obljubljen nam je bilo, da se gremo sankat! Kakšno veselje. Tako smo v soboto, 25. 1. 2020, zgodaj zjutraj na avtobus naložili sani in se skupaj z učiteljicami in vodniki PD Polž Višnja Gora odpeljali na Gorenjsko. Pot nas je vodila do Planice, kjer smo začudeni opazovali, kako velike so skalnice. Hitro smo se oblekli v topla oblačila, vzeli sani in se odpravili na pot proti domu v Tamarju, ki stoji na nadmorski višini 1108 m. Pot ni bila prezahtevna in smo jo vsi z lahkoto prehodili kljub sanem, ki smo jih vlekli za sabo. Ob prihodu v dom smo se okrepčali s sendviči, ki so nam jih pripravili starši, in že smo se zapodili na sani ter se zabavali na težko pričakovanem snegu. Prišla je ura odhoda in z njo najbolj zanimiv del poti. Tam, kjer smo prej hodili navkreber, smo se zdaj spu-

ščali s sanmi. Vodniki in učitelji so poskrbeli, da smo bili v parih, nam dali natančna navodila, zavarovali pot in spuščanje se je začelo. Kako smo bili hitri! Pot proti Planici je minila res hitro. Ker smo bili pridni, smo se spustili še proti najvišji skalnici, kjer smo naredili fotografijo

za spomin, in se polni lepih doživetij odpravili proti Krki. Hvala vodnikom Alešu, Janezu in Boštjanu iz PD Polž za res lepo preživet dan!

Tončka Rajer in Maruša Pust, mentorici planinskega krožka

Kulturni praznik na OŠ Stična s podelitvijo šolskih Prešernovih nagrad

V četrtek, 6. februarja 2020, so na OŠ Stična pripravili prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku in počastili spomin na našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Ta je s svojo ustvarjalnostjo dosegel, da ga slovenski narod ne bo nikoli pozabil.

Stiška šola ima množico učencev z neverjetnim talentom in željo po ustvarjanju. K slovenski kulturi so dodali svoj delček kulture – takšne, kot jo zmorejo sami. V kulturnem programu so peli, deklamirali, plesali in igrali učenci ter učitelji matične šole in vseh šestih podružnic: Ambrusa, Krke, Muljave, Stične, Višnje Gore in Zagradca. Na prireditvi je nastopilo 11 pevskih zborov: sedem otroških, trije mladinski in pevski zbor učiteljic. Več kot 300 nastopajočih učencev je dokazalo, da kultura živi vsak trenutek, če ji le dovolimo.

Prireditev so prepletli s projektom Rastoča knjiga, ki že od preloma novega tisočletja bogati slovenski kulturni in duhovni prostor, OŠ Stična pa v njem sodeluje že šest let. Ravnatelj šole Marjan Potokar je v šolsko zbirko Rastoče knjige dodal novo misel: »Znanje je privilegij«. V projektu Rastoča knjiga predstavljajo naše sokrajane, ki s svojim delom in delovanjem dokazujejo, da si s trdom lahko odlični na različnih področjih, da je mogoče pozitivno vplivati na svojo okolico in prispevati k boljšemu svetu. Eden takšnih je tudi osrednji gost prireditve, doktor bibliotekarskih znanosti Mihael Glavan. Dr. Glavan je nekdanji vodja rokopisne zbirke NUK, je raziskovalec in publicist, častni občan občine Ivančna Gorica, predvsem

pa je človek, ki je zapisan svojemu kraju, Stični. Ob njegovem govoru so se spomnili verzov Toneta Pavčka: »Sreča je srečati prave ljudi, ki v tebi pustijo dobre sledi.« Dr. Mihael Glavan je prav gotovo eden izmed njih. Dobre sledi in lepe spomine pa so pustili tudi nagradjeni učenci in učitelji. Na prireditvi je ravnatelj nagradil 28 učencev 9. razreda, ki so se več let vidno udeleževali na kulturnem področju. Prešernovi nagradenci OŠ Stična so: Uršula Černelč, Naja Mrvar, Teja Zaletelj, Lea Bernetič Rijavec, Živa Batis, Julija Genorio, Ula Regali, Lina Sekirnik, Ajša Hodžič, Nal Roš Omahen, Pia Zupančič, Mia Zajec, Tinkara Zajc, Neža Jerič, Vida Kovačič, Jure Hu-

mljan, Klavdija Dremelj, Sara Jontes, Taja Prijatelj, Tanja Škufca, Sara Jernejčič, Nina Jernejčič, Patricija Kastelic, Maja Mohorčič, Nika Prašnikar, Mojca Zupančič, Karolina Bregar in Ajda Barna Grabrijan. Med učitelji pa so bili letos nagradjeni trije izredno prizadevni učitelji, in sicer Branka Lavtar, Andrej Oberstar in Dragica Šteh.

Na prireditvi je poleg ravnatelja Marjana Potokarja in dr. Mihaela Glavana spregovoril tudi podžupan občine Ivančna Gorica Tomaž Smole.

Šola je prostor prijateljstva. Je pa tudi prostor znanja, je prostor kulture, je prostor napredka ... Ob vsem tem rastemo, se bogatimo, postajamo boljši ... Na kulturni prireditvi so poudarili, da so zelo pomemben del kulture vrednote. Strpnost, spoštovanje, dobra komunikacija, zaupanje, sodelovanje, odgovornost so prav gotovo vrednote, ki jih moramo spoštovati in negovati.

Pa še misel za konec: »Kultura sem jaz, si ti, smo mi vsi!

Tanja Hribar, OŠ Stična

Srednja šola Josipa Jurčiča Ivančna Gorica
vljudno vabi

**na slavnostno akademijo
ob 70-letnici Gimnazije Stična oz.
Srednje šole Josipa Jurčiča,**

v soboto, 28. marca 2020, ob 10. uri, v šolski športni dvorani.

Z veseljem pričakujemo nekdanje dijakinje in dijake, sodelavce in vse, ki cenite našo srednjo šolo.

Pričakujemo udeležbo predsednika države in druge visoke državne goste.

Vljudo vas vabimo tudi na okroglo mizo ob izidu zbornika, v četrtek, 26. 3. 2020, ob 18. uri, v avli naše šole.

Pokrovitelj prireditve je župan občine Ivančna Gorica gospod Dušan Strnad.

Občina Ivančna Gorica
Prijetno domače

Nočni pohod z lučkami

Čarobno. 100, 200, 300 lučk. Le kdo je na sobotni večer, 7. decembra 2019, natančno štel, koliko se jih blešči v noč? Kar 200 nas je bilo - učencev Osnovne šole Stična (matične šole ter podružničnih šol Višnja Gora in Krka) s svojimi starši.

Posebne priprave niso bile potrebne. Toplo smo se oblekli, opremlili z najglavnimi in ročnimi svetilkami ter v spremstvu staršev zakorakali v temno noč. V neskončni, svetlikajoči se kači smo prehodili krožno pot, katere start in cilj sta bila na Mestnem kopališču Višnja Gora. Noge so nas nesle po listnati gozdni poti navzgor do višnjanskega gradu in nato navzdol skozi staro mestno jedro. Pri obeležju čebel smo počakali, da smo se zbrali, nato pa skupaj odhiteli na vroč čaj in se pod šotorom povesele ob glasbi.

Hvala vsem vodnikom Planinskega društva Polž, ki so tudi tokrat poskrbeli, da smo se imeli lepo. V zahvalo smo njihovo prizadevnost podprli s prostovoljnim prispevkom za koledar. Če ste jih spregledali, lahko to še vedno storite letos, nikakor pa ne pozabite naslednje leto. Veseli so vsakega daru.

Darja Bregar

Pustni krofi in Grošov mesec žena

Februarja smo Groševci kljub pomanjkanju snega organizirali dva smučarska izleta in sicer na Kanin in Katschberg. Brez skrbi, če ste zamudili pretekle smučarske izlete, se v marcu obeta še eden, in sicer se bomo skupaj odpravili na smučišče Turracher Höhe! Obetajo se nam lepo vreme in urejene, idilične proge, zato vas z veseljem vabimo, da se nam pridružite!

Poleg smučarskih norčij pa smo se v februarju seveda posvetili tudi pustu. 25. 2. je skupina Groševcev po občinah Grosuplje in Ivančna Gorica delila slastne pustne krofe. Izredno veseli pa smo bili, ko se je na drugi strani našega krofa pojavila kakšna lepa, izvirna pustna maska. Ker pa se nam bliža mesec žena, smo tudi letos poskrbeli, da bo marec poln presenečenj zanje. V petek, 6. 3., bodite pozorni, saj bodo člani ekipe po ulicah naših treh občin delili vrtnice za dan žena. Le poskrbite, da boste na pravem mestu ob pravem času! Poleg tega praznika pa ima velik pomen tudi materinski dan, 25. marca. Odločili smo se, da nadaljujemo dolgoletno tradicijo in tudi letos objavimo razpis za Groševe mamice in očke, ki bo odprt od 8. 3. do 22. 3. Gre za projekt, pri katerem želimo s finančnega vidika vsaj malo pomagati mladim študentskim družinam. Prisrčno vabljeni, da se prijavite na razpis!

V nadaljevanju pa pripravljamo res zanimive projekte, o katerih vam več podrobnosti razkrijemo prav kmalu!

Več informacij o prihajajočih dogodkih lahko dobite na GROŠ-evih uradnih urah, ob ponedeljkih, sredah in petkih od 18.00 do 20.00, preko spleta na našem uradnem Facebook profilu ali na spletni strani www.klub-gros.com.

Groševcu ni nikoli dolgčas!

Neža Androjna, ŠK GROŠ

Zgodnjesrednjeveško grobišče na Muljavi v luči novih rezultatov arheoloških in antropoloških analiz

O živahni preteklosti Muljave, poleg Josipa Jurčiča, pričajo tudi znaki prazgodovinske poselitve, ostanki rimske ville rustice in navsezadnje začetki pokopavanja ob današnji cerkvi Marijinega vnebovzeta, kjer si je prostor za večni počitek izbrala večja družba ljudi že v času zgodnjega srednjega veka. Omenjeno zgodnjesrednjeveško grobišče je bilo zaradi mnogih gradbenih del v zadnjih desetletjih predmet več različnih zaščitnih arheoloških del in interdisciplinarnih raziskav, rezultati le-teh pa bodo na kratko predstavljani v tem prispevku.

Zgodnjesrednjeveško grobišče je bilo prvič dokumentirano v osemdesetih letih, ko je zaščitna izkopavanja ob cerkvi Marijinega vnebovzeta vodil Jože Oman. V letih 1986-1988 je odkril ostanke več skeletov, znotraj same cerkve pa ostanke morebitne romanske predhodnice današnje cerkve. Zaščitna arheološka dela je ob cerkvi zaradi različnih komunalnih in razširitvenih del v letih 2010, 2011, 2012 in 2016 nadaljevala ekipa pod vodstvom Primoža Stergarja, Roka Žižka in Saša Porente. V letu 2012 so južno in deloma jugovzhodno od cerkve izkopali več zgodnjesrednjeveških skeletov, leta 2016 pa so južno od pokopališkega zidu izkopali največji del do zdaj izkopanega zgodnjesrednjeveškega grobišča. Do zdaj so na tem grobišču dokumentirali vsaj 129 posameznikov, ki so bili pokopani v 123 grobovih, v slabi polovici teh pa so izkopavali v letih 2012 in 2016 dokumentirali tudi 141 grobnih pridatkov, ki so večinoma del takratne noše (zgodnjesrednjeveški nakit). Celoten obseg grobišča je za zdaj še nepoznan in se razprostira še pod današnjim grobiščem okoli cerkve in ob njeni neposredni okolici. Zgodnjesrednjeveški grobovi niso v linijah, so precej uničeni in večkrat prekopani. Pokojniki so bili položeni v grobno jamo pravokotne ali v redkih primerih ovalne oblike in na hrbet, najdbe žbljev pa nakazujejo uporabo krst. Štirideset grobov je imelo grobne jame, obložene s kamni, kar se pojavlja tudi na drugih sočasnih grobiščih iz širše okolice. Večina pokojnikov je bila pokopana v smeri zahod-vzhod z

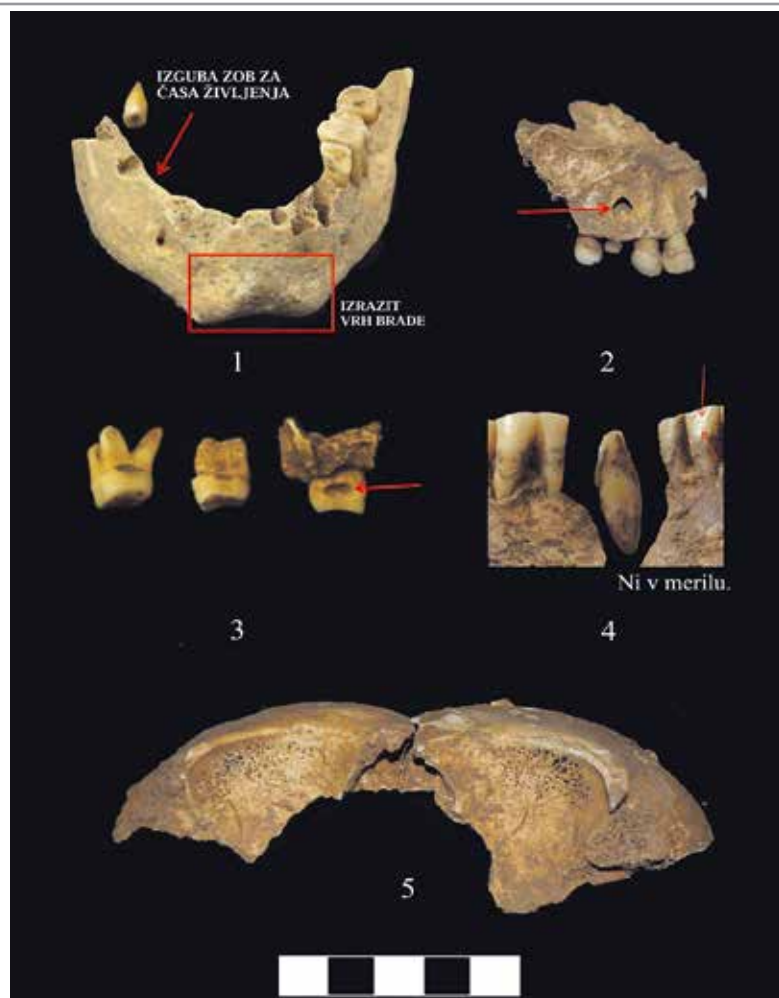
glavo na zahodu z različnimi deklinacijami (npr. severozahod-jugoza-hod in celo sever-jug).

Podrobnejša analiza zgodnjesrednjeveškega grobišča je s povzetkom omenjenih izkopavalnih etap objavljena v magistrskem delu Brine Zagorc z naslovom Antropološka in arheološka obravnava grobov zgodnjesrednjeveškega grobišča na Muljavi. Njeno magistrsko delo se posveča predvsem arheološki analizi grobnih pridatkov ter antropološki analizi človeških skeletov iz let 1988, 2012 in 2016.

Arheološka analiza temelji predvsem na datiranju grobnih pridatkov in njihovi tipologiji. Večino predmetov je na podlagi različnih primerjalnih tabel datirala v 10. stoletje z odstopanji v 9. in začetek 11. stoletja. Pridatki so v grobem glede na tip razdeljeni na naglavni nakit z naglavnimi obročki in uhani, prstani, zapestnice, izdelki iz stekla in ostalo. Ti predmeti so bili večinoma narejeni iz bron, veliko pa je bilo tudi predmetov iz srebra in železa. Antropološka analiza skeletov je temeljila na osnovnih principih ocene spola in starosti, rekonstrukcije telesne višine in beleženja vsakršnih patoloških sprememb na kosteh. Kisla dolenska zemlja je žal uničila velik del kostnega materiala, od katerega so se najboljše ohranili zobje. Slaba ohranjenost kostnega materiala je s tem otežila boljše oceno spola in zakrila pojav nekaterih patoloških sprememb, ki so sicer v arheoloških kontekstih pogoste. Na grobišču je tako skoraj polovica otroških skeletov, sledi delež nedoločljivih po spolu, nato pa ženske in moški. Največja smrtnost je bila med otroki med 1. in 5. letom starosti, ki je za otroka fiziološko najbolj stresno obdobje. Gre za obdobje, ko se pri večini otrok začne uvajati gosta hrana, s čimer otrok izgubi materino imunsko zaščito, ki pa lahko skupaj s slabo higieno in novim načinom prehranjevanja posledično privede tudi do okužb in bolezni (na primer diareje), ki so za otroka velikokrat smrtonosne. Druga največja smrtnost je bila med mlajšimi odraslimi posamezniki do 35 let; pri ženskah sta bila največja vzroka za smrt verjetno težave pri

rojevanju in poporodni zapleti. Na splošno je obravnavana družba doživela zelo nizko povprečno starost ob smrti, saj se ta giblje okoli 30. leta starosti. Od patoloških sprememb je zabeležila največ dentalnih patoloških sprememb. Pokojniki so trpeli za kariesom in alveolarnimi boleznimi, ki skupaj z obrabo zobne sklenine in zobnim kamnom kažejo na slabo ustno higieno. Da je pokopana družba verjetno trpela za slabo kakovostjo življenja, nakazujejo tudi kazalci fiziološkega stresa v otroštvu – hipoplazija zobne sklenine in cribra orbitalia, oba pa sta posledica različnih metaboličnih sprememb v organizmu (npr. pomanjkanje različnih vitaminov, lokalne poškodbe, prezgodnji porod, podhranjenost, slabokrvnost itd.). Zabeležila je tudi nekaj primerov degenerativnega osteoartritisa, primer hernije in primer vnetja na stegenici. Poleg vseh omenjenih patoloških sprememb je zabeležila tudi nekaj benignih sprememb na površini kosti (npr. poudarjena mišična narastišča) in pri zobeh (neenakomeren vzorec obrabe sklenine, ki je verjetno posledica obdelovanja tkanine), ki kažejo sledove fizične obremenitve tekom življenja ali pa sledove različnih obriti.

Obravnavano grobišče pa je bilo poleg magistrskega dela tudi izbran študijski primer v okviru interdisciplinarnega projekta Inovativni pristopi k analizam antropološke materialne dediščine (študentski inovativni projekti za družbeno korist). Projekt je bil financiran s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije ter Evropskega socialnega sklada. V njem smo poleg zunanjih strokovnih sodelavcev Terarhis d. o. o. in Občine Ivančna Gorica (Zavod Prijetno domače), sodelovali študenti in strokovni sodelavci s Filozofske fakultete in Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo iz Univerze v Ljubljani. V okviru projekta smo človeške posmrtnostne ostanke z Muljave podrobneje antropološko analizirali in na nekaterih vzorcih izvedli nekaj kemijskih analiz. Rezultati le-teh bodo služili

Slika 1: 1 - Grob 1 (iz leta 1988). Mlajši odrasel moški, označena sta vrh brade, ki je značilen za moški spol in zaraščene zobnice kot posledica izgube zob za časa življenja. 2 - Grob 1085. Starejša odrasla ženska - alveolarni absces. 3 - Grob 1049. Mlajši odrasel moški, karies na intermedialni strani zgornjega ličnika. 4 - Grob 1021. Odrasla ženska srednjih let, HZS. 5 - Grob 1043. Najstnik – cribra orbitalia (fotografije: Brina Zagorc in Tamara Leskova, 2017–2019; slike združila Manca Vinazza).

kot odskočna deska za nadaljnje podrobnejše raziskave za DNK in raziskave načina prehranjevanja preiskovane družbe. Prva predstavitev rezultatov projekta je vidna tudi v obliki 10. Vitrine meseca v knjižnici Oddelka za arheologijo. Zaključimo lahko, da je obravnava do zdaj izkopanega zgodnjesrednjeveškega grobišča na Muljavi pokazala, da so se predniki današnjih Muljavcev morda ukvarjali s kmetijstvom in proizvodnjo tekstila, na kar kažejo znaki dolgotrajne fizične obremenitve in pa neenakomerni vzorci obrabe zobne sklenine kot pomoč tretje roke pri čiščenju volne ali drugega tekstila. Kakovost življenja je bila verjetno nizka, na kar nakazuje prisotnost več dental-

nih bolezni in kazalcev fiziološkega stresa v otroštvu. Zdravstveni in fiziološki stres sta bila lahko posledica enolične in neprimerne prehrane ter mogočih obdobj lakote, ta pa bi najbolj prizadela ravno otroke. O težkih življenjskih pogojih govorita tudi visoka smrtnost mlajših odraslih in nizka povprečna starost ob smrti. Kemijske analize, izvedene v okviru projekta IPAAMD, na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo, pa so za zdaj potrdile močno uničenje kostnega materiala, ki pa je bilo kisli zemlji navkljub zelo izpovedno.

Brina Zagorc, Pia Hudournik, Peter Kočman, Mateja Remžgar, Bernarda Sjekloča

Prešerno razigran začetek leta v Ambrusu

Brez ustvarjalnosti in kulture preprosto ne gre. To smo dokazali tudi ambruški kulturniki, ki smo v začetku letošnjega leta že pripravili nekaj zanimivih dogodkov, namenjenih večinoma našim najmlajšim.

Na največji slovenski kulturni praznik so otroci lahko uživali v Pravljičnem dopoldnevu s pravljico Šivilja in škarjice. Dogodek je pripravila Literarna skupina KD Ambrus v sodelovanju z Ustvarjalnimi polonicami, ki prav tako delujejo pod okriljem kulturnega društva. Naša mala knjižnica, kjer je potekalo branje, je tokrat gostila množico razigranih otrok – več kot 20 se jih je zbralo – iz Ambrusa in okoliških vasi, pa tudi iz drugih krajev občine Ivančna Gorica. Z veseljem so prisluhnili pravljici o dobri deklici Bogdanki in njenih čudežnih škarjicah, ki jo je napisal slovenski pesnik in pisatelj Dragotin Kette. Dekličino prošnjo za škarjice je izpolnila drobna ptička, zato smo se z otroki v nadaljevanju najprej skupaj naučili pesmico, ki govori o ptičici. Otroci so se nato pod vodstvom Ustvarjalnih polonic navdušeno preizkusili v šivanju ptičkov iz filca, kar jim je šlo odlično od rok. Nastali so zares lepi izdelki, ki bodo, verjamem, marsikateremu otroku še dolgo krasili dom.

Isti dan zvečer je v kulturnem domu potekala predpremiéra filma Čak,

nori so!, ki so ga pod vodstvom Saša Tratarja ustvarili starejši člani Otroške dramske skupine Ambrus. Film je tako v soboto kot v nedeljo, ko je bila na sporedu premiera, privabil veliko obiskovalcev. V domu naše kulture je bilo prav prešerno in igrivo tudi na pustno soboto, ko je potekalo tradicionalno pustno rajanje, ki ga pripravlja Plesna skupina kulturnega društva. Prišle so male in velike maskare od blizu in daleč. Prava posebnost sta bila zagotovo pralni stroj in košara za perilo, seveda pa so se nam pri-

družili tudi princeske, pirati, najrazličnejši superjunaki, bojevniki in živali, klovni ter še in še. Vesela družina je uživala ob krofih in čaju, glasbi in plesu ter različnih igrh, najspretnjše in najboljše maskare pa so bile tudi nagrajene. Za animacijo je skrbela ekipa poskočnih jagod in ananasov.

Veseli nas, da so dogodki, ki jih pripravljamo, dobro obiskani. Vsekakor je to potrditev, da delamo dobro, in dokaz, da naša kultura zares živi.

Špela Zupančič, KD Ambrus

Čak, nori so! Pa so res?

Ko se je v Ambrusu rodila ideja o celovečernem filmu, smo mislili, da je to na meji verjetnega in da so mogoče res malo nori. Ekipa je z navdušenjem razlagala o podvigu, ki je pred njimi. Med poletnimi počitnicami se je začelo snemanje in s projektom je živela cela dolina. Po ulicah so krajani z nasmeški na obrazih spremljali, spodbujali in bodrili filmsko ekipo. Ko se je poletje prevesilo v jesen, smo že vsi nestrpnost pričakovali in spraševali, kdaj? Končno smo dočakali dan, ko bomo lahko na velikem platnu spremljali zgodbo, ki smo jo tako nestrpnost pričakovali. Prvo uprizoritev smo lahko videli prav na dan slovenskega kulturnega praznika. Dvorana se je polnila, kamere so bile postavljene, in ko je napočil čas, nam je zagodla tehnika. Mi smo neustrašni in smo ukrotili tudi njo. Nekaj minut čez osmo uro zvečer smo zaslišali zvok znanih glasov in na velikem platnu zagledali znane obraze. Polna dvorana se je z navdušenjem vživela v film in neizmer- no uživala.

Film govori o odnosu mularije z vikendašem, ki jim postavlja svoja pravila. Scenarij in režija je filmski prvenec Saša Tratarja. Kamero sta prevzela Tomaž Šantl in Hanna Jüta Kozar, Tomaž Šantl se je podpisal tudi pod montažo. Odlično glasbo, ki je filmu vdihnili pristno domačnost, je posodil lokalni glasbeni umetnik Boštjan Uršič, ki ga bolje poznamo pod umetniškim imenom Hanibal.

V ambruški dolini smo dokazali, da znamo premikati meje verjetnega in mogoče še tako nore ideje se lahko prevesijo v genialne stvaritve. Za vse, ki se sprašujete, ali bomo lahko pričali podobnemu projektu, naj vam razkrijem, da se šušlja o nadaljevanju ...

Maja Tratar, KD Ambrus

O filmu na USB ključku z norim naslovom Čak, nori so! In o nekih skoraj pozabljenih rečeh, ki delajo življenje tako razgibano, kot je razgiban samo svet Suhe krajine.

Da bom napisala razmišljanje o norem podvigu ambruške mladine, je bilo jasno še pred ogledom filma, saj so bile informacije o snemanju kadrov in dogodivščinah na meji verjetnega kar nekaj tednov na sporedu dnevnih debat z mojimi ljubimi devetošolci. To, da smo nastajanju filma sledili vsi – tudi tisti, ki nismo bili neposredno v kadrih in na sceni, je ob poznavanju značaja razreda skoraj brezpredmetno poudarjati.

Ne bom opisovala zgodbe (Film morate videti na lastne oči!). Simpatična je in izvirna in jasno pokaže na še eno samoniklo »kranjško« lastnost – zadržanost do prišlekov. Ne spoznam se na prvine filmske umetnosti in zato nimam nikakršne pravice sejati superlativov ali iskati pomanjkljivosti. Poznam pa te ambruške igralce, fante in dekleta z najpristnejšim nasmehom pod soncem, z resnicoljubnostjo, ki sije iz slehernega pogleda in z vztrajnostjo, ki ji s ponosom lahko rečemo avtohtona dolenjska trma.

Film, ki bi lahko predstavljal novodobne Butale v najžlahtnejšem smislu iskrivega, skrbno domišljenega humorja; pravzaprav predstavlja energijo, moč, navdušenje, ustvarjalnost in samoiniciativnost, ki je v tem času nismo več vajeni. Fantje in dekleta so pod mentorstvom Saše Tratarja, ki je znal ubrati prave režiserske strune in usmeriti mladostno energijo, ustvarili svojevrstno Ambruško rapsodijo. Za izjemno glasbo je poskrbel samonikli umetnik Boštjan Uršič – Hanibal. Zgodba pa ... Nasmejali smo se do solz. Zabavnim dialogom, zapletom in razpletom, podobnosti značajev in igalskih vrhuncev. Včasih sem namesto na platno, gledala njih, ki so sedeli v prvi vrsti. Čeprav so film gledali že drugič, so z nestrpnostjo pričakovali vsak svoj trenutek slave in odziv občinstva. Zvezde so rojene. In prav zanimivo bo videti, kje in kako močno bodo sijale. In ne – oni niso nori. Oni so – genialni!

Zapisala: Dragica Šteh

Zborallica v gospel preobleki

Na pustni konec tedna je tudi dvorana KD Stična dobila masko – postala je samostan reda Zboralličnih sester. Vanj je zataval nejeverni Tomaž, ki je iskal svoj smisel in ... Ga je na koncu tudi našel?

Mešani pevski zbor Zborallica je za svoj letošnji koncert izbral spet novo tematiko ter pod taktirko zborovodkinje Janje Omejec Strnad v dveh večerih, 21. in 22. 2., popeljal poslušalce v svet gospel glasbe, med njimi tudi župana Dušana Strnada s soprogo. Izbrane skladbe je v celoto povezal scenarij vsestranske ambasadorke občine Ivančna Gorica Dragice Šteh. Z moderno pomenljivim naslovom Gospel To Go in s humorimnim besedilom je scenaristki vseeno uspelo podati globoko sporočilo. Pevci so tako morali postati tudi igralci, a vseeno je bila v prvi vrsti kakovostna izvedba skladb – zaradi izbranega žanra jih je bila večina v angleškem jeziku, vseeno pa so, kot vedno, v program vključili tudi nekaj slovenskih besedil. Med drugim je bilo mogoče slišati nekaj večnih klasik, kot je Amazing Grace, skladbe iz filmov Nune pojejo, na koncu pa še priredbo izjemno popularne pesmi Shallow, za katero je slovensko besedilo napisala Dragica Šteh. Zborallica je tokrat svoj letni koncert iz pozne pomladi premaknila v februar, saj jo v sredini marca čaka pot v New York, kjer bodo nastopili z newyorškimi filharmoniki pri izvajanju cikla Calling all Dawns skladatelja Tina Christopherja. Zahvaljujejo se vsem, ki so jih do zdaj podprli na njihovi poti, tako tudi vsem obiskovalcem tokratnih dveh koncertov.

Gasper Stopar

Nastop veteranske folklorne skupine Vidovo iz Šentvida pri Stični v Gameljnah

Na povabilo društva upokojencev Gameljne smo v okviru praznovanja slovenskega kulturnega praznika nastopili v domu krajanov Gameljne. Predstavili smo se s tremi sklopi plesov z običaji, ki prikazujejo stare navade in druženje na Slovenskem podeželju. Prvemu sklopu plesa je sledil prikaz, kako so se ob godu sosedje zbrali pred hišo godovnika in z ropotanjem pripravili »ofiranje«. Sosedje voščijo slavljencu za god, mu zapojejo pesem, odplešejo, nakar

jih gospodar povabi v hišo na kozareček rujnega. Drugi sklop prikazuje običaj sekanja pirhov, ki se dogaja ob dneh velike noči. Može običajno predčasno zapustijo sveto mašo in odhitijo v bližnjo krčmo, kjer sekajo pirhe. Tisti, ki zadane in ki mu je kovanec ostal v pirhu, pobere ves denar, kar ga je na tleh. Seveda mora dati za rundo, veselje pa traja dokler se ne prikažejo še njihove žene, skupaj se še malo poveselijo in zaplešejo, nato odhitijo domov.

Tretji sklop plesov pa je bil posvečen Abrahamu, katerega smo vsi člani skupine veteranov že dočakali. Po odzivu gledalcev, smo priredili lep večer in s tem počastili Prešernov dan. Prireditve so obogatili učenci 5. razreda OŠ Šmartno pod Šmarno goro s svojo točko. Večer smo ob pogostitvi in prijetnem druženju končali v dobri volji in z obljubo, da se drugo leto spet srečamo.

Janko Jelenčič,
Kulturno društvo Vidovo

V Hrastovem Dolu razstava »Umetnost izpod naših rok«

V petek, 14. februarja, prav na valentinovo, so člani Kulturno športnega društva iz Doba s pomočjo Krajevne skupnosti Dob v nekdanji šoli v Hrastovem Dolu pripravili prav posebno razstavo. Razstavo slik na platnu, fotografsko razstavo, kvačkane izdelke, nakit in rože iz krep papirja.

Dvorana se je napolnila do zadnjega kotička in predsednica papirčkaric Renata Čebular je tudi razstavo otvorila z besedami: »Včasih se nam zdi, da se umetnost in narava razhajata. A če se dobro ozremo okrog sebe in vase, potem moramo priznati, da sta umetnost in narava veliki učiteljici življenja.«

Sledil je nastop Moškega pevskega zbora iz Doba pod vodstvom Žiga Jernejčiča. Zbrane so pozdravili tudi predsednik KŠD DOB Rok Glavič, predsednik PGD Hrastov Dol Tone Oven in predsednik KS Dob pri Šentvidu Andrej Pušljar.

Po uradnem odprtju razstave so članice papirčkaric zaigrale skeč avtorice Dragice Šteh. Prisotni so se lahko posladkali z dobrotami članic KŠD Dob. Vsak obiskovalec pa je prejel še darilo - Valentinčka.

Na razstavi sodelujejo:

Turistično društvo Krka, Kulturno društvo Korinj, mlada umetnica iz Hrastovega Dola Ana Rus, Petra Virant, mladi fotograf Luka Šteh iz Velikih Pec, Marija Plevnik iz Ivančne Gorice in članice organizatorke papirčkarice iz KŠD Dob.

Razstava je na ogled do 22. marca, in sicer s predhodno najavo.

Termini razstav:

- sobote, od 16. do 20. ure in
- nedelje, od 9. do 18. ure.

Seveda je možen ogled tudi na kateri drugi dan, s predhodno najavo na telefon 031 782 848 - Renata.

Lojze Fortuna

8. Tektonik tekaški maraton po poti Prijetno domače

V sredini januarja je Športni klub Tektonik že osmo leto zapored organiziral etapni tekaški maraton po občini Ivančna Gorica. Čeprav gre za zahtevno tekaško prireditev, ki ji ni ravno kos vsak ljubiteljski tekač, gre za tekaško prireditev, namenjeno zlasti promociji občine Ivančna Gorica. Etapni maraton namreč obišče vseh 12 turistično-informativnih točk krožne poti Prijetno domače. Idejni vodja teka, naš vsestranski tekač Toni Vencelj, je tudi letos uspešno organiziral prireditev, ki jo je podprl tudi Zavod Prijetno domače.

Tek je zamišljen kot večdnevni samoskrbni maraton, zato tekači prinesejo s seboj tudi spalne vreče, hrano in druge pripomočke. Kot nekakšna baza udeležencev je služil fitness center Tektonik v Šentvidu pri Stični. Za spremembo od prejšnjih let so letos tekači izpustili petkovo večerno etapo, so pa zato 20 km več pretekli v soboto.

Start 23-ih tekačev je potekal na Krki v soboto, 18. januarja, zjutraj. Etapa je potekala z vasi Krka po poti Prijetno domače preko Korinja, Ambrusa, Drašče vasi, Valične vasi, Zagradca, Lučarjevega Kala, Doba, Debelega hriba, Sobrač, do cilja v Šentvidu. Na približno vsakih 10 km je bilo na voljo spremljevalno vozilo z vodo in lahimi prigrizki. Prireditev je popolnoma netekmovalne

narave, zato tekači niso bili obremenjeni s hitrostjo, vsi pa tudi niso imeli namena preteči celotne razdalje. Formirale so se manjše skupine, glede na zmožnosti. Večina tekačev se je odločila z Rdečega Kala zaviti neposredno do cilja, tako so opravili 43 km. Sedmerica pa je pretekla celotno predvideno traso 61 km, za pot so potrebovali z vsemi kratkimi postanki vred dobrih 8 ur. Po končani sobotni etapi so se udeleženci osvežili v klubskih prostorih. Seveda je bilo treba tudi čim prej nadomestiti izgubljene kalorije in pripraviti nekaj zaloge za nedeljsko etapo. Za popestritev dogajanja sta ob 19. uri sledili dve kratki potopisni predavanji.

Tudi v nedeljo so tekači startali ob 8. uri na Krki, vendar tokrat v na-

sprotni smeri: Muljava, Polzevo, Višnja Gora, Obolno, Potok, Pristava, Gradišče, Stična, Šentvid. Ponoči je zapadlo nekaj centimetrov snega, kar pa ni prestrašilo 23 tekačev, da se ne bi odpravili na pot. Nekateri so prišli samo na nedeljsko etapo. Tudi tokrat se jih je nekaj odločilo pot malo skrajšati, a velika večina je premagala vseh 42 km. Za razliko od sobotne je bilo potrebno na tej etapi premagati bistveno več višinskih metrov. Po 6 urah in pol so bili vsi udeleženci že v cilju.

Ob zaključku je v prostorih športnega kluba Tektonik sledilo še kratko druženje, s podelitvijo sponzorskih simboličnih praktičnih nagrad vsem udeležencem. Še posebno pohvalo si zasluži šesterica, ki je v dveh dneh pretekla celotne 103 km. Toni obljublja, da to ni bil zadnji tovrstni tekaški dogodek.

Matej Šteh

Mark Kastelic na karting dirki serije WSK Super Master osvojil odlično 6. mesto

Mladi Mark Kastelic iz Ivančne Gorice velja za enega najobetavnejših mladeničev v slovenskem kartingu. Pred kratkim se je v italijanskem Lonatu odlično odrezal na dirkališču South Garda ter v konkurenci sto osmih voznikov iz kar 47-ih držav zasedel skupno 6. mesto v kategoriji Mini.

Lonato v Italiji je bil prizorišče druge od skupno štirih dirk serije WSK Super Master v kartingu. Mark je v ostri konkurenci vseskozi le malenkost zaostajal za najboljšimi. Že v prvi kvalifikacijski dirki je osvojil 2. mesto, v drugi je bil 4., v tretji 3., kar je ponovil še v četrti kvalifikacijski vožnji. V zadnji, peti pa je skozi cilj pripeljal na 4. mestu. Kvalifikacije so mu prinesle skupno 4. mesto pred t. i. predfinalno preizkušnjo. Na njej mu je šlo praktično vse po načrtih in v zadnjem ovinku je napadel celo 2. mesto, a se mu ni izšlo in ciljno črto je prepeljal na 4. poziciji, le nekaj stotink za drugouvrščenim.

Finale mu je prineslo osmi štartni položaj, ki pa ga je z borbeno vožnjo in nepopustljivostjo nadgradil. V napeti preizkušnji, v kateri ni manjkalo drznih prehitevanj in ostrih bojev za čim boljšo linijo na stezi, je osvojil 6. mesto. To mu je prineslo 30 točk, kar ga v skupnem seštevku točkovanja pokala serije WSK Super Master uvršča na 8. mesto.

Mark pravi, da je ponosen na preboj med najboljše voznike sveta. Izredno je hvaležen svojemu moštvu Teamdriver kart. Pravi, da imata šef moštva Devid de Luchi in mehanik Antonio Gallucio veliko zaslug za njegov uspeh.

Naslednja dirka serije WSK Super Master je predvidena 8. marca 2020 v La Conci, a je zaradi naraščajoče epidemije koronavirusa v Italiji iz zdravstveno-varnostno-preventivnih razlogov pod velikim vprašajem.

Simon Bregar

Šahovski spektakel v Pomurju

Od 7. 2. 2020 do 9. 2. 2020 se je v Murski Soboti v hotelu Diana odvijalo državno prvenstvo v šahu, natančneje v hitropoteznem in pospešenem šahu posamično in ekipno, pod okriljem ŠZS (Šahovske zveze Slovenije).

Tudi člana našega šahovskega kluba Višnja Gora - Stična, Pavle Sotirov in Sašo V. Jančigaj sta se udeležila tega najmočnejšega tekmovanja v posamični konkurenci in po dveh dnevih napetih dvobojev zasedla sledeča mesta:

- pospešeno: Sotirov 37. mesto in Jančigaj 42. mesto;
- hitropotezno: Sotirov 63. mesto in Jančigaj 55. mesto.

V naslednji tekmovalni sezoni se klub, ki je od lanskega leta bogatejši za nekaj članov, namerava udeležiti tekmovanja tudi ekipno in v močnejši zasedbi.

Sašo Valentin Jančigaj,
predsednik ŠK Višnja Gora - Stična

Športni klub Tektonik odprl nove prostore Fitnes centra v Šentvidu pri Stični

Prav je, da občani dobimo informacijo o tem, kadar v naši občini pridobimo nove prostore za športne dejavnosti, kjer je možno nabirati telesno kondicijo in preživljati prijetne trenutke v dobri družbi.

Tokrat nas naš znani tekač in športni zanesenjak Toni Vencelj obvešča, da v prostorih nekdanje gostilne Na Klančku, v središču Šentvida pri Stični, počasi, a vztrajno nastaja pravi fitnes center. Športni klub Tektonik je novo leto 2020 začel z novo pridobitvijo - večnamensko malo športno dvorano. Dvorana bo namenjena predvsem kolesarjenju v dvorani, zato je opremljena z 19 kolesi.

Poleg dvorane za kolesarjenje je v ločenih prostorih na voljo tudi kompletno opremljen fitnes s petimi tekalnimi stezami. V kratkem bo končana tudi nizka plezalna oz. t. i. bolder stena. Zanj je značilno, da v steni ni potrebno varovanje.

Trenutno že potekajo vodene vadbe »Spint indoor cycling« vsak večer od ponedeljka do četrтка ob 19.00 in ob 20.00. V klubu pa pričenjajo tudi z organiziranimi tekaškimi treningi na prostem. Za več informacij je na voljo Toni Vencelj (041 973 877).

Simon Bregar

Nekdanja gostilniška klet pred začetkom obnove in danes, ko v njej poteka vadba na kolesih.

Vabilo za prijavo novih ekip v občinsko futsal ligo

Zveza športnih organizacij Ivančna Gorica vabi nove ekipe, ki se želijo udeležiti občinske futsal lige, da se javijo po el. pošti: sbrega3@gmail.com do ponedeljka, 23. 3.

Liga poteka po različnih krajih naše občine ob sobotah zvečer oz. nedeljah dopoldne. Liga se začne meseca aprila. Prvi del se zaključi konec junija, nato nadaljujemo konec avgusta ali na začetku septembra ter jo zaključimo na začetku oktobra. V ligi lahko nastopajo igralci iz naše občine, vsaka ekipa pa ima lahko še po 3 igralce, ki imajo stalno bivališče v drugih občinah. Igra se po pravilih, za katera se dogovorimo na sestanku vodij ekip pred začetkom lige.

Vsa vprašanja in nejasnosti lahko naslovite na zgoraj omenjeni naslov.

Simon Bregar, vodja lige

Kar sadiš, to prideláš.

Naravno odporne in večnamenske sorte
Vrhunski semenski izbor • Zdrav in visok pridelek • Zelo okusen krompir

ARROW ~ ALOUETTE ~ ESMEE
LA STRADA ~ CONSTANCE
RUDOLPH ~ MANITOU

Ponudba semenskega krompirja v poslovalnicah Kmetijske zadruga Stična:

- Kmetijsko vrtni center Ivančna Gorica / 01-7887-624
- Železnina Radohova vas / 01-7887-628
- Železnina Zagradec / 01-7888-030

interSeme
vaš selektor semenskega krompirja

www.interseme.si • 01 256 57 22

*Ko pošle so ti moči,
zatisnil trudne si oči,
a čeprav spokojno spiš,
z nami še vedno živiš.*

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, tast in ata

VIKTOR KASTELEC

(24. 7. 1940–14. 2. 2020)

po domače Lesjakov Viktor iz Metnaja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za vso pomoč, podporo, izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Zahvala osebju ZD Ivančna Gorica, gasilcem PGD Metnaja in PGD Stična, lovcem LD Ivančna Gorica, gospodu župniku Branku Petauerju in msgr. Jožetu Kastelicu za lep in ganljiv obred.

Hvala tudi pevcem, govornikom, pogrebni službi Perpar in Izletniškemu turizmu Okorn.

Hvala vsem, ki ste mu izkazali spoštovanje in ste ga pospremili na zadnji poti.

Naj živi v naših srcih.

Žalujoči domači

*Ko pošle so ti moči,
zaprl trudne si oči,
in čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.*

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustil dragi ata, stari ata in pradedek

AVGUŠTIN SADAR st.

po domače Kukeljški iz Zaboršta 15, Šentvid pri Stični
6. 6. 1928–13. 2. 2020

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, svete maše in dober namen.

Hvala duhovnikom Kelvišar, Zaletelj in msgr. Kastelic za lepo opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Perpar, pevcem Prijatelji in gospe Joži Perpar za molitev in plosilni govor.

Zahvaljujemo se tudi vsem in vsakemu posebej, ki ste nam kakor koli pomagali in nam stali ob strani.

Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem, ki ste ga obiskovali in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

*Srce je omagalo
tvoj dih je zastal
a spomin nate
bo večno ostal.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je za vedno zapustila sestra in teta

TEREZIJA OSTANEK roj. Špendal

iz Ljubljane

21. 9. 1939–28. 1. 2020

Ob slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem za iskreno sožalje, sveče in svete maše. Hvala g. župniku, pevcem in pogrebni zavodu Perpar za lep obred.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Špendalovi

*Žalostno, pusto je vse,
žalostno moje srce.
Na koncu naj rečem ti le,
mama zdaj hvala za vse.*

V SPOMIN

Minilo je leto dni odkar smo se poslovili od naše mame, tašče, babice in prababice

IVANKA AMBROŽ

(1926–2019)

Zahvaljujemo se vsem, ki stojite ob njenem grobu in jo ohranjate v lepem spominu.

Sin Rudi z družino

*Z boleznijo si se pogumno bojeval,
na koncu tiho zaspal,
a v srcih naših si ostal.*

V SPOMIN

JANEZ PERPAR

Zaboršt 16

1296 Šentvid pri Stični

(23. 2. 1947–13. 3. 2019)

Mineva leto dni, odkar smo se za vedno poslovili. S hvaležnostjo v srcu in solzami v očeh se te radi spominjamo in smo ti hvaležni za vse.

Oči, pogrešamo te.

Hvala vsem, ki se ga radi spominjate, stojite ob njegovem grobu, mu prižigate svečke in se ga spomnite v molitvi.

Tvoji

V SPOMIN

Mineva sedmo in petindvajseto leto, odkar sta nas zapustila

OLGA in NACE STRMOLE

(1940–2013), (1927–1995)

po domače Demčeva iz Stične 86

Hvala vsem, ki ju ohranjate v srcu in spominih.

Marko in Mojca z družinama

*Le duša in srce ve,
kako boli,
ko med nami te ni.*

V SPOMIN

Mineva dve leti, odkar je od svojih dragih za vedno odšel

KAREL BERDAJS

po domače Margalinov iz Temenice

(1945–2018)

Zahvaljujemo se vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu.

Vsi njegovi

KAMNOSEŠTVO

KAM LES
Stane PERPAR s.p.
Zaboršt 16
1296 Šentvid pri Stični
Tel: 041 436 664

- izdelava in montaža stopnic, polic, balkonskih obrob
- polaganje naravnega kamna ter keramike
- izdelava tlakov za zidanice iz naravnega avtohtonega kamna
- izdelava nagrobnih spomenikov, napisov ter obnova napisov in spomenikov

Popravek in opravičilo

V prejšnji številki Klasja je pri objavi besedila V SPOMIN - SONJA CEGLAR prišlo do pomote pri zapisu besedila, in sicer je bilo napačno zapisano »naše mame«. Pravilen zapis je »naše drage«.

Za nastalo napako pri prepisu besedila se svojcem iskreno opravičujemo.

Uredništvo

Zbadljivke in strelice stari Višnji Gori in njenim prednikom

(zgodovinska parodija, 2. del)

V prvem delu smo se dotaknili zapisov pisatelja Jurčiča, s katerimi se je dotikal Višnje Gore in in Višnjjanov. Če že Jurčiču, kot pisatelju z njegovo pisateljsko domišljijo in duhovitostjo, ki se ji danes smejimo, ne zamerimo slabega ocenjevanja višenjskih meščanov, pa postane zadeva bolj resna, ko iz zapisov uglednih mož beremo kritične ocene o Višnjjanih, živečih v času avstro-ogrske monarhije in Kraljevine Jugoslavije. V nadaljevanju bom pisal o ocenah, ki so jih zapisali v knjigah ali kronikah: posestnik, sodnik in župnik. Ničesar ne pišem o posameznikih, ampak le o »višenjskem ljudstvu kot celoti«. Vse, kar bom zapisal, je mogoče prebrati v omenjenih spominskih zapisih v delih, ki jih bom navedel, ter ni plod moje domišljije.

Mihael Omahen, zemljiški posestnik, trgovec in gostilničar, je bil ded Mihaele Jarc - Zajc, pisateljice, pesnice in zbirateljice narodnega blaga. O svojem življenju in delu je pisal kroniko, ki ji je dal naslov »Začeto v imenu Boga«. Njegova vnukinja Mihaela je posamezne dele iz te kronike objavljala pod naslovom: »Iz dedove knjige«, v Mohorjevem koledarju 1975 in 1977, v zbirki Višnjegorski zimzelen 1996, v Zborniku občine Grosuplje 1976 in 2002 in drugje. Obširnejši odlomki so objavljeni tudi v knjigi »Gospa Mihaela iz Višnje Gore«, ki jo je izdala Mestna knjižnica Grosuplje leta 2011.

Mihael Omahen je bil rojen 19. januarja 1854 v Malem Gabru pri Kobliču, umrl pa je 7. oktobra 1942 v Višnji Gori. V svojih spominih opisuje svoj prihod v Višnjo Goro 13. marca 1878, ko ga je iz Malega Gabra pripeljal Anton Štepic – Puh, bogat trgovec iz Višnje Gore, da bo pri njem nastopil službo trgovskega pomočnika. Z vozom sta se najprej ustavila v gostilni pri »Blažu«, zdaj pri Jakliču,

kakšen komentar na to oceno starih Višnjjanov?

V Višnji Gori je tedaj živel Franc Sevshek - Ban, okrajni sluga, ki je pisal o višnjegorskih dogodkih in ljudeh dolge pesmi. Ena izmed njih, ki označuje meščane in okoličane, kot jih je videl Mihael Omahen, se glasi:

V Višnji Gori so na balu igrali vneto povštertanc, spodaj kmet je truden molil ob večerih roženkranc.

V letih 1928 do 1934 je v Višnji Gori služboval dr. Jože Rus kot sodnik Okrajnega sodišča v Višnji Gori. Tudi kasneje do leta 1941 je še občasno nadomeščal sodnike v Višnji Gori. V tem času je očitno zelo dobro spoznal Višnjane, tako tiste, s katerimi se je srečeval na sodišču, kot druge, ker je bil v tem času tudi starosta društva Sokol v Višnji Gori. Porazno je ocenil življenje v Višnji Gori v času tedanje Kraljevine Jugoslavije, kar je navedeno v knjigi »Zapisi iz življenja Josipa Rusa«, ki jo je napisal njegov sin dr. Veljko Rus in je izšla v Ljubljani leta 1992. Tam pravi: »V Višnji Gori je bilo veliko nepotrebne tožarjenja. Največ tožb je bilo zaradi gostilniških pretepotov in tatvin, kjer so se ponavljali eni in isti storilci, predvsem nevzgojeni in iztirjeni posamezniki iz vseh slojev in vseh starosti«. Kritičen je tudi do moralnega življenja, ko omenja neko ženo, ki je dnevno hodila v gostilno k Nadrahu in tam lovila moške, njen mož pa je hodil s sestro od ene učiteljice. Skratka porazna ocena tega »pregrešnega malomeščanskega gnezda«. Ni čudno, da je že omenjeni Ban v enem verzu svoje dolge pesmi zapisal:

Preljuba sveta Ana samo ti si še poštena. Drugi pa so vsi tatje tako od nekdanj govore.

Franc Vidmar, župnik v Višnji Gori, od leta 1929 do maja 1961, je podal

Župan Anton Perko s harmoniko in someščani okrog leta 1910

Če se je v stari Višnji Gori resnično dogajalo vse, kar so zapisali navedeni možje, se postavlja vprašanje, ali je bila Višnja Gora tedaj res tako grešno gnezdo in zakaj! Kot pri vseh dosedanjih pripovedih bom tudi tukaj posegel nazaj globoko v zgodovino, za tisoč let in pri tem izhajal iz nekaterih pisnih virov in zgodovinsko dokazanih dejstev.

V knjigi Šentvitsko tisočletje, ki je izšla leta 2017, je podatek, ki sicer zgodovinsko ni sporen, da so se na naše ozemlje naselili Slovani v 9. in 10. stoletju. Tu so živeli kot svobodni narod, dokler niso tega ozemlja, neke od sredine 10. do 11. stoletja zasedli bavarski fevdalci, v Višnji Gori so bili to Višnjegorski grofje. Tako zemlja kot slovenski prebivalci so prišli pod popolno nadoblast teh grofov, postali so tlačani. Zanje je bila razširjena tudi uporaba imena »servus« (antično ime za sužnja). Za grofa so morali služiti na gradu, na njegovi zemlji opravljati tlako, sodelovati z njim

na bojnih pohodih in v Stehanu napadati tovarnike. Višnjegorski grofje so bili sicer znani kot roparski vitezi. Ker tlačanke niso bile niti telesno svobodne, so si grofje lastili tudi pravico neveste do prve (poročne) noči (latinsko: ius primae noctis). Čeprav gre za povest, ki se dogaja v Višnji Gori in okolici, so te zadeve obširno opisane v knjigi Ivana Zorca Beli menihi, ki je nazadnje izšla v Založništvu Slovenske knjige leta 1991. Skozi vso knjigo se odvija skrb, kako preprečiti (z odkupom), da ne bi morala iti Živka, slovenska tlačanka, prvo poročno noč na grad h grofu, ki si je to fevdalno pravico lastil in očitno tudi uporabljal. Posledice izpolnjevanje te tlačanske obveznosti so bila tudi rojstva otrok mešane nemško-slovenske krvi.

Takšno fevdalno razmerje je v Višnji Gori trajalo dolga stoletja, saj je šele leta 1444 cesar Friderik III potrdil stare trške pravice, leta 1478 pa podeli Višnji Gori mestne pravice, da so pre-

bivalci izgubili tlačanski status. Sodelovanje višenjskih davnih prednikov pri grofovskih napadih na tovarnike in prebivanje nevest, za prvo poročno noč pri grofu, v dolgih stoletjih pa je nedvomno pustilo trajne posledice v genetski zasnovi njihovih otrok in priučenih navadah, kar je očitno imelo vpliv tudi na njihove potomce, ki naj bi bili takšni, kot jih opisujejo spredaj navedeni možje.

Friderik III., kralj in cesar (1440-1493), ki je 9. 7. 1478 podelil Višnji Gori mestne pravice

Dogodki, ki jih opisujejo Jurčič in ostali možje, naj bi se dogajali v stari Višnji Gori, ki leži na griču. Center Višnje Gore pa zdaj naseljujejo povsem drugi prebivalci, največ iz nekdanjih jugoslovanskih republik, ki nimajo nikakršne zveze s starimi Višnjani, kakor tudi ne novi naseljenci izven centra. Stara Višnja Gora je izumrla, niti Jurčič niti kdo drug ne bi imel danes priložnosti pisati česa podobnega o njej, kar je opisano v tem članku.

Franc Godeša iz Višnje Gore
 Viri: knjige navedene v članku

Godbeni odsek Slovenskega katoliškega društva v Višnji Gori leta 1913

kjer Trsteniščica teče pod regionalno cesto. V gostilni bil je ravno pustni večer, je bilo polno ljudi, pili so, kričali in plesali, da so »fľaše« na mizah poskakovale in da se je hiša tresla. Eden izmed mož in njegova žena sta z litri tolka po mizah in zlivala vino pod mizo. Prosil je trgovca Puha, da bi šla domov, vendar sta se odpeljala proti mestu šele opolnoči. Nista pa se ustavila pri Puhovem domu, ampak sta se odpeljala naprej do gostilne pri Kamenčanu. Tam pa je bil spet »tak bal, da je vse okrog letelox«. Neka velika ženska je vsa razmršena in razbeljena plesala z vsakim, kdor je hotel plesati z njo. To, kar je takrat doživel in je trajalo do treh zjutraj, je poimenoval »Babilon«. Ko je kasneje živel v Višnji Gori, je tudi zapisal, da so bili takrat v Višnji Gori: »Čudni in zaostali ljudje, mesto Višnja Gora je bilo zelo revno. Gospodarji so bili večinoma zapiti, le ponos, da so purgari, ta jih je gor držal«. Ali je potreben

oceno svojih višenjskih faranov v Kroniki župnije Višnje Gore. Zapisal je: »Ob razpadu Kraljevine Jugoslavije je na veliki petek, 13. aprila 1941, ljudstvo drlo na kolodvor, kjer so ropali železniške kompozicije. Cerkev pa je bila na veliki petek zjutraj, med velikonočnimi pobožnostmi prazna, ko je vse drvelo za »mamonom« (pohlep po bogastvu) na kolodvor.«

Iz pesnitve Franca Sevskega - Bana, bi bila za ta dejanja višnjegorskega ljudstva primeren verz:

Ob razpadu res vsak bil je tat, Na cerkvi sveti Janez Nepomuk Desni prst pokonci drži Višnjane z njim vse svari.

Povsem realno pa ocenjuje Višnjane Anžička iz Zgornje Drage, ki je v sicer dolgi pesmi zapisala:

Vsi ljudje smo grešni, sedanji in poprejšnji. Kdor pa nikdar ne greši, tisti pa normalen ni.

V jeku 1. svetovne vojne – počastitev padlih vojakov

Pokojni Leopold Sever je na Sivi strani »Klasja« v rubriki »V jeku 1. svetovne vojne« več let objavljajl spomine in fotografije iz tega obdobja. Napisal je: »Objavimo, kar zasledimo v domačem okrožju in kar nam pošiljajo nekateri bralci«. Nekaj, predvsem slikovnega gradiva, sem g. Severju tudi sam poslal spomladi leta 2017. Aprila 2017 je v Klasju št. 3 zapisal: »Nekaj njegovega smo že objavili, drugo vsebinsko sodeče v zaključnem času velikega spopada pa še pride, zlasti takrat, ko bomo seštevali mrtve. Kajpak, če ne bomo tedaj že sami onkraj«.

G. Sever je že začel objavljati v Klasju fotografije spomenikov padlih vojakov iz 1. svetovne vojne iz naše občine, preden pa je prišlo do objave višnjegorskega spomenika padlim iz 1. svetovne vojne, pa je žal odšel tudi sam, »onkraj«.

Da dokončamo začeto delo, tokrat objavljamo fotografsko gradivo. Naj bo to tako v spomin na padle vojake v svetovni vojni 1914–1918 iz Župnije Višnje Gore kot v spomin na Leopolda Severja. Fotografije prikazujejo odhod fantov in mož v vojsko 27. julija 1914 in spomenik 55-tim, ki se niso več vrnili na domača ognjišča.

Slava padlim vojakom iz 1. svetovne vojne 1914–1918 in zahvala g. Leopoldu Severju, kar je storil za ohranitev spomina nanje.

Franc Godeša iz Višnje Gore

"SEVERNA" STRAN

Srečanja z dediščino

Cerkev sv. Ane v Velikih Češnjicah

Cerkev sv. Ane v Velikih Češnjicah sodi zaradi bogate in lepe notranjščine ter vsakoletne Florjanove maše s procesijo gasilcev s kipom svetega Florjana na čelu, med najbolj prepoznavne podružnice šentviške fare.

Cerkev stoji na vrhu prisojne rebri nad vasjo Velike Češnjice, ki se v pisnih virih omenja že od leta 1329 dalje. Cerkev v vasi pa se prvič omenja v Bizancijskem popisu cerkva na Kranjskem leta 1581. Kljub relativno pozni prvi omembi pa naj bi bila cerkev v osnovi še srednjeveška.

To naj bi med drugim potrjevala tudi stara legenda, ki jo je po ljudskem izročilu zapisal Stane Mikuž v Umetnostnozgodovinski topografiji grosupeljske krajine (1978). Po njej naj bi na lokaciji sedanje cerkve prvotno stala samo kapela. Legenda pripoveduje o tem, da je grofica Virida s Pristave (r.1354 - u.1407?) sovražila hlapca, zato ga je poslala k apnenici, ki je bila blizu kapele, kjer so prav tedaj žgali apno. Pred tem je apnarjem naročila, naj tistega, ki pride prvi, vržejo vanjo. Ko je hlapec prišel do kapele, je bila v njej ravno takrat maša. Odločil se je, da vstopi in pomoli. Virida je kmalu za njim poslala svojega sina, da pogleda, ali so apnarji izvršili njeno zahtevo. Ko je sin prišel kot prvi k apnenici, so ga prijeli in vrgli v ogenj. Tako je hlapca rešila njegova pobožnost, grofica pa je iz kesanja kapelo prezidala v sedanjo cerkev.

Cerkev je svojo sedanjo arhitekturno podobo dobila po baročnih prezidavah v 17. in 18. stoletju, o čemer priča tudi letnica 1732, vklešana na južnem stranskem portalu. Posebej zanimiva je njena notranjščina s tremi bogato okrašenimi oltarji in prižnico. Glavni oltar je posvečen sv. Ani, severni stranski sv. Uršuli, južni stranski pa sv. Florjanu. Prizadevni domačini so poskrbeli, da so bili vsi trije oltarji in prižnica v zadnjih dvanajstih letih lepo obnovljeni. Najprej so poskrbeli za obnovo severnega stranskega oltarja, ki sodi med tako imenovane zlate oltarje; poseben tip lesenih oltarjev, ki so bogato okrašeni s pozlačenimi rastlinskimi okraski. Oltar je bil izdelan leta 1646 in ga strokovnjaki pripisujejo ljubljanskemu rezbarju Juriju Skarnosu. Na sprednji strani oltarne mize je poslikana lesena plošča (antependij) s podobo sv. Ane Samotretje. Tudi zanjo se domneva, da je delo omenjenega Skarnosa. Oltar so leta 2008 restavrirali Nuška Kambič Dolenc in Miha Dolenc ter restavratorska delavnica Kavčič iz Šentjošta nad Horjulom. Med obnovo oltarja je bila na steni za oltarjem odkrita tudi freska sv. Uršule, ki datira v leto 1600.

Naslednji oltar, ki je bil obnovljen, je bil južni stranski oltar, posvečen sv. Florjanu. V oltarni niši stoji kip svetnika, ki iz golide izliva vodo na goreče poslopje. Na stolpu gorečega poslopja je letnica nastanka oltarja, 1777. Levo in desno stojita

Cerkev svete Ane v Velikih Češnjicah. Foto: G. Stopar

Notranjščina cerkve z obnovljenimi oltarji. Foto: D. Štepec

kipa sv. Kozma in sv. Damjana. Obnova oltarja, ki sta jo začela Restavratorstvo Legan iz Žužemberka in Jože Trontelj iz Grosupljega, nadaljevala pa restavratorska delavnica Kavčič, je bila končana leta 2010. Glavni oltar je bil obnovljen nazadnje, leta 2016. Oltar je marmoriran, v njegovi niši stoji kip sv. Ane s hčerko Marijo. Levo in desno od njiju stojita na oltarnih podstavkih kipa sv. Agate in sv. Lucije. Levo in desno ob oltarju sta lesena slavoloka, skozi katera je prehod za oltar. Na vsaki strani slavoloka, ob steni, stojita še kipa sv. Petra in sv. Pavla. Oltar je obnovilo Restavratorstvo Legan iz Žužemberka. Restavrator Legan je obnovil tudi prižnico iz leta 1845, ki stoji ob severni ladijski steni.

Poleg obnovljenih oltarjev in prižnice je bilo v cerkvi v zadnjih treh desetletjih opravljenih še vrsta drugih obnovitvenih del. V zadnjem obdobju imajo veliko zaslug pri tem skrbna ključarja Jože Anžlovar in Mitja Poljšak ter organist Robi Markovič. Posebna zanimivost cerkve v Velikih Češnjicah pa je tudi vsakoletna Florjanova maša, ki jo organizirajo domača gasilska društva. Že več kot deset let se ob godu svetega Florjana odvija procesija gasilcev s kipom svetega Florjana na čelu; najprej nekaj let do župnijske cerkve, zdaj

pa že tradicionalno do cerkve svete Ane v Velikih Češnjicah. Pri sveti maši se gasilci zahvalijo svojemu zavetniku in ga prosijo, naj pri Bogu posreduje za varstvo pred ognjem. Cerkev sv. Ane v Velikih Češnjicah je zaradi svoje arhitekturne zasnove in kakovostne ter bogate notranje opreme od leta 2009 razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Dušan Štepec

Oltar sv. Uršule iz leta 1646. Foto: D. Štepec

Oltar svetega Florjana iz leta 1777. Foto: D. Štepec

Naši zdravniki

Dr. Gregor Fedran

(30. 5. 1897-12. 10. 1969).

Zdravnik mojega otroštva je bil čudovit človek, plemiškega rodu, a tako preprost, da se mu je lahko zaupal vsak bolnik. Poznal je vse rodbine z njihovimi boleznimi vred. Zato mu ni bilo treba kaj dosti razlagati, saj je kar sam vedel, kakšne težave lahko pričakuje v posameznih družinah. O zdravniku Gregorju Fedranu smo pred leti že pisali v Klasju, tokrat pa nekaj drobcev in zanimivosti, ki odstirajo njegovo osebnost in čas njegovega delovanja.

Moja babica je dočkala 94 let. Rodila je deset otrok in bila več kot 20 let vdova, pa je do zadnjega vodila gospodinjstvo in gospodarstvo pri hiši. Seveda je bila v zadnjem obdobju tudi bolehnna. Pa je dala poklicati zdravnika. Ta je v torbo naložil zdravila, za katera je menil, da jih bo potreboval in jo kar peš po gozdnih stezah mahnil do bolnice. Bil je lep poletni dan. Ko se je pojavil na dvorišču, je babica na bližnji rebri obračala seno. Povabila je zdravnika v hišo in predenj na mizo postavila najboljše jedi, kar jih je znala pripraviti. Potem je šla v sosednjo sobo, se umila in legla na posteljo. Nato je poklicala zdravnika rekoč: «No, zdaj sem pa bolna.» Opravil je pregled, ji predpisal zdravila in oba sta bila zadovoljna. No, za nekaj mesecev je babica zdravnika celo preživela, čeprav je bil precej mlajši.

Računal je svoje storitve glede na ljudi. Kjer ni bilo česa vzeti, tudi on ni vzel.

Našo sosedo je zdravil zelo dolgo za tuberkulozo, a ji ni bilo pomoči. Umrla je ob koncu vojne. Vdovec je bil silno škrt človek. Tako je tudi zdravniku rekel: «Nič ti ne bom plačal, saj je nisi pozdravil.» In mu menda res ni.

Druga sosedka je bila zanimiva ženska. Primožila se je iz večje vasi, iz boljše hiše in z dobro doto. Zato ji na novem domu marsikaj ni bilo všeč in je stalno trmarila. Bila je zima, a ko se je ujezila, je šla z nago zadnjico sedet v sneg. Ker je bila noseča, se je tašča bala zanjo in so jo na silo zvlekli v hišo. Pa so vprašali zdravnika, kaj naj stori, da ne bo kaj narobe z otrokom. »Samo pustite jo, naj sedi, da ji bo sneg jezico iz riti potegnil.« Poslušali so ga in res se je pri naslednjem takšnem podvigu dvignila, ko jo je začelo zebsti in osramočena šla na peč.

Otroci nismo bili skoraj nikoli bolni, čeprav smo odraščali v letih po vojni v precejšnjem pomanjkanju. Zgodilo se je, da smo prišli v šolo do kože premočeni. Naša učiteljica iz 4. razreda je imela stanovanje, pravzaprav samo sobo, v istem nadstropju, kot so bili razredi. Tiste, ki so bili najbolj mokri, je preoblekla v svoje jutranje halje ali kaj podobnega, posušila naša oblačila in domov smo spet šli suhi. Zelo zares so naši starši jemali cepljenja. Kadar so nas poklicali na cepljenje za katero izmed otroških bolezni, nas je teta vse otroke iz vasi naložila v gnojni koš, zapregla konje in odpeljala k zdravniku. Samo v gnojnem košu smo bili varni, da nismo pocepali z voza. Nekoč je bilo cepljenje pozimi - še zdaj vem, da je šlo za oslovski kašelj. Tedaj nas je teta peljala na saneh, kar se nam je zdelo zelo imenitno. Ker smo se junaško držali, nam je zdravnik podaril nekaj papirnatih škatlic, s katerimi smo se še dolgo igrali.

Valči Ravbar